

Beretning

om

Det tolvte aarlige Synodemøde

af

Den norske Synode

af den Amerikanske Evangelisk
Lutherske Kirke

Afholdt i
First American Luth. Church of Mayville,
Mayville, N. Dak.

1929

Beretning

om

Det tolvte aarlige Synodemøde

af

Den norske Synode

af den Amerikanske Evangelisk
Lutherske Kirke

Afholdt i
First American Luth. Church of Mayville,
Mayville, N. Dak.,
fra den 6te til den 12te Juni 1929

Udgivet af Lutheran Synod Book Company, 1101—14th Ave. S. E.,
Minneapolis, Minn.

Synodens ordning og medlemmer.

Den norske Synode af den Amerikanske Evangelist Lutherske Kirke holdt sit tolste aarlige synodemøde i First American Luth. Church of Mayville, past. Emil Hansens kald, fra 6te til 12te Juni 1929.

Aabningsprædiken holdtes af pastor G. A. Gullixson over Joh. 8, 31-32.

Efter gudstjenesten ønskede menighedens præst Synoden velkommen, og formanden, past. Chr. Anderson, taffede menighed og præst for indbydelsen og hød alle deltagere hjertelig velkommen til mødet. Han udnævnte derpaa følgende fuldmagtskomite, som siden gjordes permanent: S. Blækkan, Adolph Harstad og John H. Dale. Tiden for estermiddagsessionen sattes til fra kl. halv tre til fem.

Om estermiddagen, efter andagten, læste sekretæren, past. L. P. Jensen, listen over stemmeberettigede præster, og fuldmagtskomiteen fremkom med sin indstilling, som antoges. Herpaa erklærede formanden Synoden for sat i den treenige Guds navn:

Staaende medlemmer.

a) Stemmeberettigede: Chr. Anderson, S. Blækkan, O. M. Gullerud, G. A. Gullixson, Lauritz Guttebø, Emil Hansen, Adolph Harstad, John Hendricks, S. E. Lee, N. A. Madson, C. A. Moldstad, J. A. Moldstad, M. F. Momusen, G. P. Nesseth, H. M. Olsen, Justin A. Petersen, C. N. Petersen, C. J. Quill, J. R. Runholt, Stephen Sande, A. Strand, J. J. Strand, H. M. Ejernagel, A. J. Torgerson, J. B. Unseth, E. Ylvisaker, Paul Ylvisaker, S. C. Ylvisaker.

b) Raadgivende: K. L. Guttebø, M. O. Dale, B. Harstad, L. P. Jensen, P. A. Widven.

c) Fraværende: O. H. Abberg, H. Anestad, J. Vale, C. U. Haye, P. C. Forseth, G. Guldberg, O. Harstad, Chos. A. Haugen, B. Hovde, H. Ingebritson, Oscar Levorson, Geo. O. Lillegard, G. E. Møller, H. A. Preus, J. E. Thoen, M. F. Wiese.

Repræsentanter.

Chr. Andersens kald: Halvor Holt, Halvor Sampson, Ole Dahl.

O. M. Gulleruds kald: C. S. Olsen.

G. A. Gullixsons kald: Marius Moe, pastor K. L. Guttebø.

L. S. Guttebøs føld: Alex Stephens, O. O. Haugen.

Emil Hansens føld: Albert Holmen, Martin Tveden.

J. Hendricks føld: A. E. Homme, John Michalson, T. C.

Thoen.

H. Ingebritsons føld: Martin Stene, Oliver Honsey.

N. M. Madsons føld: Maurice Westrum, Lars Tangen.

J. A. Moldstads føld: Theo. Martin Olsen.

M. J. Mommsens føld: Pastor B. Harstad, Gerhard Solli.

G. P. Nesseths føld: P. Johnson, M. Gunderson, D. J. Lommen.

H. M. Olsens føld: Prof. E. N. Onstad.

Justin Petersens føld: John H. Dale.

C. N. Petersons føld: Otto R. Bolstad, Edward Hamre.

C. J. Quills føld: John G. Sime, Carl Swenson, Julius Tivedt.

J. R. Runholts føld: Charley Syverson.

Stephen Sandes føld: Hans Amundsen, John J. Jordahl.

J. C. Thoens føld: Alfred Madson, Sver Gulikson.

Paul Ulvisakers føld: P. G. Kloster.

S. C. Ulvisakers føld: Maurice Edwards, J. R. Lien.

Delegerater.

E. Hansens føld: Peder Andrefson, Arthur Eggebraaten.

G. P. Nesseths føld: Nils Stenberg, G. A. Holte.

Kaadgivende for dette møde.

O. A. Thoreson, pastor Robert Heyne, pastor P. Blicker, pastor M. L. Fank, pastor M. Leigen, Alfred Kloppen, N. J. Haukedahl, H. A. Skaim.

Optagelser i Synoden.

Pastor Morris O. Dale.

St. Pauli ev. luth. menighed, Red Top, Minn., betjent af pastor A. Strand; Grace ev. luth. menighed, Manitowoc Co., Wis., betjent af pastor J. C. Thoen.

J. anledning Concordia ev. luth. menighed, Clearwater Co., Minn., betjent af pastor G. P. Nesseth, blev følgende anbefaling tilstemt: Fuldmagtskomiteen anbefaler, at denne menighed indføres som optaget i Synoden, saa snart den har tilstemt Synodal-forsatningen, og presten har underrettet Synodens formand derom.

Nudslyldninger.

Før sildig ankomst: Pastor J. A. Moldstad, pastor G. P. Nesseth,

Før Fravær: Pastor H. Ingebritson, pastor Geo. Lillegard, prof. Oscar Leverson, prof. D. B. Harstad, pastor G. Guldberg, pastor H. A. Preus, pastor S. E. Thoen, pastor M. F. Wiese.

Menigheder for ikke at have sendt repræsentant: Vor Frelses ev. luth. menighed, Haysfield, Minn.; Boston norsk ev. luth. menighed; Scandinavian ev. luth. menighed, Big Rapids, Mich.; Holton Scandinavian ev. luth. menighed, Holton, Mich.

Gjester.

Mrs. Ole Hovet, Buxton, N. D., Mrs. J. Berg, Starbuck, Minn., Mrs. Sam Roland, Mr. og Mrs. Ole Erickson, Ulen, Minn., Mrs. O. M. Gullerud, St. Peter, Minn., S. G. Harstad, Fairfax, Minn., M. J. Ludvig, Lake Mills, Ia., Eleanore H. Tollesrud, Ulen, Minn., Austin Baa, Elbow Lake, Minn., Florence M. Tolleftrud, Nellie Syverson, Ulen Minn., L. E. Vien, Newville, Minn., L. F. Madsen, Princeton, Minn., Mrs. J. R. Vien, Madison, Wis., Rhoda Syverson, Katie J. Fevig, Mrs. Charley Syverson, Ulen, Minn., Mrs. Elmer Thompson, Princeton, Minn., pastor og Mrs. E. A. Schuett, Crookston, Minn., Mrs. Amil Hanson, Mrs. Martha Narness, Mrs. B. E. Alberthson, Crookston, Minn., Mr. og Mrs. Ole W. Halvorson, Twin Valley, Minn., P. G. Mikkelson, Twin Valley, Minn., Mrs. Susan Hanson, Ulen, Minn., Mr. og Mrs. O. M. Vangen, Luther og Lois Vangen, og Julius Ingebritson, Gonvick, Minn., Mrs. P. G. Kloster, Forest City, Ia., O. A. Wisness, Hickson, N. D., Mrs. C. N. Peterson, Fertile, Minn., Eda Towley, Hubbard, Ia., Sarah Stene, Emmons, Minn., Ole Strem, Andrew Strem, Fertile, Minn., Mr. og Mrs. Marsten, Ada, Minn., C. H. Solberg, Hatton, N. D., Nels G. Larson, Deerfield, Wis., K. N. Leisberg, Cottage Grove, Wis., Chris Kopseng, Bertha Kopseng, Hatton, N. D., Mr. og Mrs. S. O. Tveden og Børn, Mrs. Margit Barn og Børn, Watford City, N. D., Mr. og Mrs. Ole Lutnes, Mrs. Louis N. Volstad, Fertile, Minn., Nels J. Nelson, Princeton, Minn., Mrs. O. L. Baala, Mrs. O. L. Flore, Delhi, Minn., Mr. og Mrs. Andrew Stalheim, Miss Elma Stalheim, Aneta, N. D., Mrs. B. Carlson, E. Grand Forks, Minn., Mrs. J. E. Vale, Caroline Vale, Fergus Falls, Minn., Mr. og Mrs. J. L. Meyer, Foley, Minn., Mrs. John Radke, Crookston, Minn., Mr. og Mrs. A. Monson, Mr. og Mrs. N. J. Opheim, Cooperstown, N. D., Mr. og Mrs. Engel Amundsen, Miss Irene H. Amundsen, Sharon, N. D., Johannes Marsten, Ulen, Minn., Mrs. Ole Strem, Helen Strem, Fertile, Minn., Mrs. Martin Tveden, Reynolds, N. D., Mrs. C. H. Solberg, Hatton, N. D., Mrs. N. P. Stenberg,

Mrs. G. A. Holth, Clearbrook, Minn., Ole P. Tveden, Watford City, N. D., Mr. og Mrs. E. J. Hatle, Lisbon, N. D., Arthur Solli, Lloyd Mommesen, Mankato, Minn., Theo. Tveden, Oscar Tveden, Reynolds, N. D., Mrs. C. O. Swenson, St. Paul, Minn., Miss Cordia Thompson, Kindred, N. D., Mr. og Mrs. Herman S. Huus, Hatton, N. D., Mr. og Mrs. P. O. Tveden, Mr. og Mrs. Arne Berg, Watford City, N. D., Miss Myra Peterson, Fertile, Minn., Oline Jordahl, Manchester, Minn., Nora Stephens, Signe Stephens, Mrs. J. H. Dale, Scarville, Ia., Mrs. N. N. Helle, Lake Mills, Ia., Mr. og Mrs. S. L. Linn., Finley, N. D., Mrs. Chr. Anderson, Belview, Minn., Mrs. Mabel Landgren, Miss Ruby Strem, Mr. Hans O. Strem, Miss Verna Strem, Emma Bolstad, Miss Thea Bolstad, Fertile, Minn., John A. Johnson, Princeton, Minn., Elling Stene, Emmons, Minn., Ole Sorenson, L. A. Grundesen, Oklee, N. D., L. L. Lie, Milaca, Minn., Theodor Madson, Alfred Madson, Manitowoc, Wis., H. H. Skadeland, N. H. Skadeland, Portland, N. D., A. L. Haug, Duluth, Minn., Ever Gulseth, Manitowoc, Wis.

Alabningsprædiken.

Af pastor G. A. Gullixson.

Tæft: Johannes 8, 31-32: "Da sagde Jesus til de jøder, som havde troet på ham: Dersom I blive i mit ord ere I i sandhed mine disciple, og I fulle erkjende sandheden, og sandheden skal frigjøre eder."

Kjære tilhørere — fødre og brødre i Herren —! Naade være med eder og fred fra Gud vor Fader og den Herre Jesus Kristus, amen!

I det oploste Guds ord har den Lutheriske Kirke sin apostoliske succession ståfæstet. Ikke i pavelig eller biskopelig haandspaalselægelse men i ubrødelig trossab mod Jesu ord søger vi vort aandsstægtssab med Jesu Kristi disciple og vor guddommelige ret til tilværelse som kirkesamfund.

Ud af dette skriftord kan vi dersor øse kraft og mod trods al modstand, til at gaa frem i vort virke i menighederne, i skolerne, paa missionsmarkerne.

Er vi isandhed Jesu Kristi disciple saa staar vi under sjælenes biskop og overhørde og skal ikke frygte for at nogen med guddommelig ret skal kunne benegte vor ret til at eksistere som samfund.

Til trøst og selvprøvelse vil vi dersor paa grundlag af dette ord, med høn om den Helligaands veiledning, betragte:

I.

Vort høie kald som Jesu Kristi disciple og merke os først: Hvem de sande Jesu Kristi disciple er, og dernæst: — Frugterne af at være saadanne Jesu disciple.

"Dersom I blive i mit ord ere I i sandhed mine disciple." Sa saaledes taler virkelig vor kjære Herre Jesus Kristus til de troende jøder som stod hos ham. Hans ord skal ikke anvendes alene paa de sytti disciple som han udsendte eller paa de tolv apostle; men paa alle som tro paa hans ord.

Hør maa vi spørge: hvilket ord taler han om? Var det funde ord han henbendte til den frække som stod hos ham?

Nei, naar han figer "mit ord" da taler han for det første om evangeliet, det ord som er kjendt som det glade budssab, der er knyttet til hans person og virke som verdens frelses. Dette evangeliets ord findes baade i det gamle og i det nye testamente skriften.

Til jøderne som holdt sig til Moses og hans ord siger han: "Thi havde Gs troet Moses, da havde Gs troet mig; thi det er om mig han har skrevet," Joh. 5, 46. Han taler i vor tælfst om det hele aabenbarende Guds ord og kalder det sit ord. Det hele, af Gud indblæsté, skriftord vedkjender han sig som sit ord; baade loven og forjættelserne, thi begge er han kommen for at opfylde og for at stadfæste.

Dette ord talte Jesus og lod det forkynde ved sine apostoliske i det nye testamente, og dette ord har vi, Gud være lovet, iblandt os.

Den gamle kirkelærer Trenceus, som var en discipel af Polycarp, som igjen var en discipel af apostelen Johannes siger: Thi frelsens anordninger kjender vi ikke gjennem andre end dem, gjen- nem hvilke evangeliet er kommen til os. Hvad de nemlig dengang prædikede, det har de jo sidenefter ved Guds vilje overgivet til os i skrifterne, at det skalde være vor trøs grundbold og støtte.

Dette ord var det Luther saa at sige grob op af støvet og satte som et lys paa en lysestage i reformationstiden.

I dette ord fandt han sin Frelser, som er hovedhjørnesten for naadens rige paa jorden. Og i dette ord fandt han Guds eneste regel og rettesnor for al lære og tro i kirken.

Som arvtagere har vi ogsaa, Gud være lovet, facet fra tro kirkefædre denne stat.

Af deres undervisning, deres prædiken og deres skrifter ser vi at intet har ligget dem mere paa hjerte end at kunne overdrage de kommende slægter denne stat uforfalsket som grundbold for deres liv og virke i Kristi kirke.

Vi har som samfund taget imod denne arv. Men der skal mere til end blot at være arving for at være Jesu Kristi sande disciple.

Jesus siger dersom Gs bliver i mit ord da er Gs i sandhed mine disciple.

Vi har høitidelig erklæret at vi ikke vil vide af noget uden Jesu Kristi ord som regel og rettesnor for tro og lære og liv. Mener vi nu det som vi som samfund heri siger da vil vi ogsaa vise det i al vor færd. Tror vi dette ord af ganske hjerte da har vi grund til at juble idet vi samles til vores aarlige synodemøde; thi da er vi i sandhed Jesu Kristi disciple og sidder i disse dage under hans lærestol. Da kommer vi sammen ikke for at vise vor lærdom og kløgt, men for at lade os undervise af ham ved hans ord. En sand Jesu discipel sidder ikke under hans lærestol og gjør indvendinger naar formuftens ikke kan fuldt ud begrive hans visdoms dybbede men tager formuftens fangen under troens lydighed. Gjør

vi nu dette da vil vi øse af hans ord visdom og lys i alle vores følelses raadslagninger og foretagender.

Vort samfund har jo sat sig det som hovedformaal at blive i Jesu Kristi ord. Æ vor forfatning lyder det: "Synoden skal vaage saavel over lærens renhed og enhed (Ef. 4, 3-16) som over det kristelige livs udvikling. Den første betingelse for at kunne øve en saadan læretugt ligger deri at vi er os det bevidst at ville bøie os i alle styrker for Jesu Kristi ord.

Rundt omkring os suser rationalismens vinde. Æ skoler, i hjemmene (per radio) lyder dens overlegne susen nærsagt daglig. Mange fristes derved til at mene at disse lærlere og talere som synes at være saa oprigtige og som er saa velsalende kan da ikke være saa farlige. Hæri ligger den allerstørste fare i vor Tid for Jesu disciple.

Personlig aarvaagenhed kræbes. Giver vi efter for denne fristelse og bliver vi slappe med hensyn til læretugt i vort samfund da er det snart forbi med os. Det er og maa være vor styrke at vi altid erkjender vor afhængighed af evangeliets kraft i alt vort virke i Guds kirke.

Gud give i naade at vi ved dette vort møde, saavel som til alle tider, beflitter os paa at "blive" i Jesu Kristi ord og bruger al iver og udholdenhed til at opelske iblandt os ørefrygt for og indelig færellighed til dette ord.

Kun da har vi ret til i hans navn at drive kirkearbeide. Men er vi tro i dette styrke da har vi fuldmagt til at gaa frem og da har vi ogsaa løfte om Guds velsignelse. Da følger ogsaa de herlige frugter som er lovet i vor tekst.

II.

Frugterne af at være Jesu Kristi discipuler. Jesus siger: "Æ skal erkjende sandheden og sandheden skal frigjøre eder.

Hvilken herlig forjættelse! "Æ skal kjende sandheden."

Verden spørger overlegent med Pilatus: — "Hvad er sandhed?" Og drives om med alle slags spekulationer om aandelige ting uden at komme til noget resultat.

Sandheden om Gud, om verdens tilblivelse, om menneskets oprindelse og sjæbne er sjælt for det naturlige menneskes sind. Æ fornuftens løsning af livets mange gaader finder vi de mest sværende begreber.

Den moderne filosofi som har besattet sig med disse spørgsmål har formaaet, hvad deres tilhængere og eftersnakere angaaer,

at fjerne gudsbegrebet fra al tænkning og samler sindene om materialismen — om naturen og dens udvikling. Gud er blevet i deres tanker kun til et spil af kræFTER, eller love som gaar gjenem tiden, en upersonlig ukjendelig ubarmhjertig maffine under hvilken alt rører sig.

De tre store spørsmaal som fordrer svar hos ethvert menneske som virkelig tænker, nemlig: hvorfra kommer jeg, hvad er jeg — og hvorhen farer jeg? staar fremdeles ubesvaret af fornuften og dens slutninger. Alt er taage og mørke med hensyn til disse ting for det naturlige uigjensfødte sind.

Men nu figer Jesus: "J skal kjende sandheden." Tænk hvad dette ord virkelig indeholder. — J skal kjende sandheden om Gud, om skabelsen, om menneskelivet, om synd, om frelse fra synden, om salighed og om fordømmelse.

Er det virkelig muligt? Ja, Gud være lovet, kjære troende tilhørere, vi har kjendt sandheden om Gud. Ved Jesu Kristi ord har vi fra vor barndom af ved den Helligaands oplysning kjendt den treenige Gud — den levende Gud som har skabt os, gjenløst os og helliggjort os i troen paa Jesus Kristus. Vi kjender ham som den evige personlige Fader der elsker os med en evig kjærlighed og som har omsorg for hver enkelt af os og vil alle mennesker vel.

Vi har fra vor tidlige barn bekjendt: "Jeg tror, at Gud har skabt mig og alle skabninger. Jeg tror, at Jesus Kristus, sand Gud, født af Faderen fra evighed og sandt menneske, født af jomfru Maria, er min Herre som har gjenløst mig der jeg var fortapt og fordømt til den evige død. Jeg tror, at jeg ikke af min egen styrke eller fornuft kan tro paa Kristus eller komme til Kristus, min Herre, men det er den Helligaands gjerning. Ved den Helligaands oplysning ved loven kjender vi sandheden om os selv, at vi mennesker som var skabte i Guds billede, er faldne i synd og er af naturen fortapte og fordømte til den evige død. Men ved den samme naadens aand kjender vi os efter evangeliet som benaadede syndere. J den tro paa Jesus som han har skabt i vort hjerte eier vi det evige livs haab; og vandrer derfor ikke i uvished med hensyn til vor evige sjæbne. Som de der blive i Jesu Kristi ord kjender vi sandheden om den hellige daab, som naadens og livets vand. Om nadveren staar vi ikke i tvil, men ved at Jesu ord, at han deri meddeler os sit sande legeme og blod, som pant paa syndernes forladelse. Sandheden om Guds faderlige godhed og barmhjertighed i Kristus er ikke fremmed for os. Vi kjender ham som den der personlig tager sig af os og hører vores bønner i Jesu navn, omend vi ikke har fortjent det ringeste deraf. "J skal kjende sandheden." J

sandhed en herlig frugt som gives af naade til dem som er Jesu sande disciple.

Men hør nu videre: Sandheden skal frigjøre eder. Ja saaledes staar det virkelig! Virkelyd, o hvorledes sukker ikke alle mennesker efter frihed. Man bruger jo dette ord næsten som et tryllemiddel i mange lande i vor tid. Vi har været vidne til hvorledes man raaber til masserne: "Riv ned alt bestaaende saa bliver I frie!" Gjør af med religionen, ødelæg kirkerne, forfaster al tro paa Gud, tilintetgjør hjemmet, staten, lovene og alle menneskelige og guddommelige anordninger, saa vil I finde frihed. Vi har ogsaa været vidner til de historiske følger af dette raab. Det er ikke frihed som har fulgt, hvor man virkelig har søgt at gjennemføre disse falske principper, men syndens og barbarismens forfærdelige og grusomme trældom. Vi har nydt i høi grad borgerlig frihed i vort eget land; men jo mere man verner om den med lovforlag paa lovforlag, jo mere indskrænkes friheden. Vil da menneskeheden aldrig naa til en fuldkommen frihed her paa jorden? Nei, thi synden er her, egenfjærigheden er her. Men er der da ingen udvei til fuldkommen frihed? Jo, Gud være lovet! Jesus figer til sine disciple: "Sandheden skal frigjøre eder." Sandheden om Jesu Kristus som verdens Frelser, som den der er kommet til verden for at befri os fra synd, fra død og fra satans rige, den skal frigjøre alle dem som i troen kjender ham. Ved troen paa ham har vi frihed fra synd, fra lovens forbudelse, fra døden, fra den evige fortabelse. Han giver sine disciple fred og udholdenhed i livets mange modgange, og tilsidst giver han det evige liv, den evige salighed. Der skal den fuldkomne frihed gjenoprettes. I Guds billede, som da efter ved hans naade skal gjenbindes, finder vi fuldkommen frihed. Da vil vi erfare, at vi kan gjøre som vi vil; men da bliver ogsaa viljen frigjort saa at den i "fuldkommenhed" vil det som Gud vil. Da skal vi i saligheden erfare sandheden af hans ord: "Jaar da Sønnen frigjort eder, da bliver I virkelig fri." Joh. 8, 36

Gud give os naade til at opnaa disse frugter. Amen!

Synodaltale.

Hellige dem i din sandhed! Dit ord
er sandhed. Joh. 17, 17.

Højere fædre og brødre i Herren!

Atter er vi ved Guds naade samlet til det aarlige synodemøde for under Guds ords veiledning at forhandle med hverandre, om hvorledes vi bedst kan udføre det arbeide, som Gud har betroet os som Samfund. Forrige aar blev det os forundt at feire fest i anledning af den Norske Synodes fem og sytti aars jubilæum. De forsøg, som blev gjort paa at bestride vor ret til at feire denne fest, blev kun en sørgeelig parodi over den Norske Synodes standpunkt. Vi, derimod, kunde med glæde vedkjende os helt ud vort kjære samfunds standpunkt og feire festen i samme aand, som besjælede vores fædre, der de grundlagde og byggede samfundet.

Det har da ogsaa været os forundt at fortsætte med vort vidnesbyrd indtil denne stund. De Omstændigheder, under hvilke vi har maattet virke, har krævet, at vi skalde lægge særlig vægt paa vidnesbyrdet om den sande evangeliske lære i modsætning til den almindelige slaphed i befjendelsen, som karakteriserer vor tid, og som har saaet indpas hos vore foruds brødre. Vi er derved blevne udsatte for den samme kritik, som stadig blev rettet mod fædrene i den Norske Synode, nemlig at vi lægger ensidig vægt paa den rene lære i den grad, at vi derved forsvømmer at virke for at fremme et sandt kristelig liv blandt vort folk.

Det er gjentagende blevet fremholdt som en herlig frugt af foreningen af de norske-lutheriske samfund i 1917, at de forskjellige retninger blandt de norske lutheranere i dette land derved er blevne ledet sammen, og dette har muliggjort mere alsidigt kirkeligt arbeide end før. Det paastaaes, at den gamle Norske Synodes omhyggelige fastholden ved den rene lære saaledes blev forenet med de andre samfunds iver for det kristelige liv og større aandelighed, og dette giver løfte om mere velsignelsesrigt virke i fremtiden.

Vi er imidlertid ikke rede til at medgive, at en saadan velsignelse er kommen af foreningen. Distedefor fortsat fastholden ved den rene lære og de rette principper for kirkeligt arbeide, som det nye samfund skal have arvet fra den Norske Synode, er der intetraadt slaphed med hensyn til disse ting paa grund af de forskjelligartede elementer, som ved foreningen er ført sammen. Den onde siende er utrættelig i sine forsøg paa at opmunstre til saadan slaphed

i læren; thi dersom det lykkes ham paa denne maade at faa for-dærvet frelsens midler, har han bundet en stor seir. Vi mennesker har ogsaa faa let for at lade os paavirke til at afholde os fra at optage kampe, som bringer ubehageligheder for vort kjød. Det er jo saa meget lettere for kjødet at have fred end uafladelig at stride for sandheden. For sand aandelighed og det kristelige livs fremme er heller ikke noget bundet ved foreningen af de forskjellige retninger. Alene sandheden formaar at fremme sandt kristelig liv. Hvor denne Sandhed i større eller mindre grad forvanskes, der formindses den magt, som alene kan virke en sand helliggjørelse.

Vi vil heller ikke medgive, at den Norske Synode i aarenes løb har lagt ensidig vægt paa arbeidet for at bevare den rene lære paa bekvæmning af sand aandelighed og det kristelige livs fremme. Tvertimod har vor Synode stedse fremholdt, at arbeidet for at bevare den rene lære og for at fremme kristeligt liv maa gaa haand i haand. Forkyndelsen af den rene lære er forseilet, medmindre den frembringer som frugt et sandt kristenliv. Paa den anden side er det blot en ret forkynELSE af den i Guds ord aabenbarede sandhed, der magter at fremme sand hellighed, der kan være Gud til behag. Dette var den gamle Synodes standpunkt; og det samme standpunkt indtager vi den dag idag. Istedetfor at tjene til øt fremme et mere alsidigt kirkeligt arbeide, vil forening med dem, som har indtaget et andet standpunkt end dette, kun virke forstyrrende i vores bestræbelsser for at forkynde Guds hele raad til vor salighed.

I de ord af Kristi højrepræstlige bøn, som er valgt til overskrift for denne beretning, lærer vi at kjende det rette forhold mellem lære og liv. Kristus beder her for sine disciple: "Hellige dem i din sandhed!" Herved angives maaleet med Kristi hele frelses-gjerning, nemlig, at de arme syndere kan blive hellige. Og maaleet med alt vort kirkelige arbeide er at hjælpe de arme syndere, blandt hvilke vi virker, til at blive delagtiggjorte i denne forløsning og derved blive hellige. Fra begyndelsen har Gud stillet dette krav til menneskene: "I skal være hellige; thi jeg, Herren eders Gud, er hellig." 3 Moseb. 19, 2. Gud skabte mennesket i sit billede. Det var da helligt, ligesom Gud er hellig. Da mennesket syndede, blev det drevet ud af Guds samfund. Og det kan ikke blive gjenoptaget i hans samfund, førend det bliver fornøjet til Guds billede og bliver helligt, ligesom det var før faldet.

En saadan hellighed kan de faldne og i synden døde mennesker af sig selv aldrig tilegne sig. Men Gud har i sin usigelige kjærlighed og mislundhed hengivet sin egen Søn, forat Sønnen ved sin forløsning kunde gjenoppreise de faldne syndere og gjøre dem hellige,

som de første mennesker var, da de endnu havde Guds billede. For alle syndere uden undtagelse er denne forløsning beredt; thi "Kristus gav sig selv til en gjenløsnings betaling for alle." 1 Tim. 2, 6. Sa ved fuldbringelsen af Kristi frelsesgjerning blev ikke alene en tilstrækkelig løsepenge tilveiebragt til at opreise den hele faldne menneskehed; men alle syndere blev derved ogsaa virkelig helligjorte for Gud; thi det heder udtrykkelig: "Gud forligte i Kristus verden med sig selv, idet han ikke tilregnede dem deres overtrædelser." 2 Kor. 5, 19. Altsaa, hele verden er i Kristus bleven virkelig forligt med Gud. Naar da alligevel en stor del af menneskeheden ikke gjenforenenes med Gud, saa er det fordi saa mange ikke i en sand tro modtager den beredte frølse; thi alene ved troen kan vi settes i stand til at nyde frugten af forløsningen og saa del i forligelsen. Derfor priser forjættelsen om frugten af Kristi forløsning særlig anvendt paa de troende eller menigheden, som er samlingen af alle troende Guds børn. Saaledes heder det, Ef. 5, 25—27: "Kristus elskede menigheden og hengav sig selv for den, forat han kunde hellige den, idet han rensede den ved vandbadet i ordet, forat han kunde fremstille sig selv menigheden herlig, uden plet eller rynke eller noget saadant, men hellig og ustraffelig." Her fremholdes det som maalet med Kristi forløsning, at gjøre menigheden hellig, ustraffelig, ren, uden plet eller rynke.

Men skriften stjerner mellem den hellighed, som vi iføres ved den fuldkomne retfærdighed der ved troens tilregnes os, og den hellighed, som den troende dygtiggøres til at udvise i sit eget liv. Deraf kommer bencæbnelserne troens retfærdighed og livets retfærdighed. Begge kræver Gud af den kristne. Skjønt kun troens retfærdighed er en fuldkommen retfærdighed, hvorved vi kan bestaa for Gud, naar vi stilles for hans domstol, mens den retfærdighed, som vi selv er i stand til at udvise i vort liv er høist ufuldkommen, saa kræver dog Gud ogsaa denne sidste som en frugt af det nye liv, som ved troen sjænktes os.

Naar Kristus i sin øpperstepræstlige bøn beder Faderen om at hellige discipline, da beder han for dem baade om troens og livets retfærdighed. Troens retfærdighed maa de have fremfor alt, dersom det skal blive tale om, at de kan blive hellige. "Bed Iovens glinger kan intet kjød blive retfærdiggjort for Gud." Rom. 3, 20. Men skriften siger, at "det, som var loven umuligt, idet det var kraftesløs formedelst kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Søn i synligt kjøds lignelse og for syndens skyld og fordømte synden i kjødet, forat Iovens fordring skulle fuldbringes i os." Rom. 8, 3, 4. Apostelen Paulus siger om Kristus: "Bed ham kundgøres eder

syndernes forladelse, og fra alt, hvorfra **I** ikke kan blive retfærdiggjorte ved Moses's lov, retfærdiggjøres ved ham enhver, som tror." Kristus bliver saaledes "lovens ende til retfærdighed for hver den, som tror". Rom. 10, 4.

Saaledes lærer skriften os, at Gud har sendt sin Søn til verden, forat han skulle opfylde lovens krav til os, haade ved selv i sit liv her paa jorden at opfylde alle Guds bud i vort sted, og ved sin lidelse og død at sone for de synder, som vi allerede har begaæet. Derved har han forhvervet os en fuldkommen retfærdighed. Denne fuldkomne retfærdighed bliver tilregnet den hødfærdige og troende synder. Derved bliver synderen frikjendt fra syndens skyld og straf og kommer til at staa i Guds øine som fuldkommen retfærdig, hellig og ustraffelig ligesom de første mennesker i paradisets have.

Men den, som saaledes ved troen er blevet retfærdiggjort for Gud, kan ikke vedblive at tjene synden og alligevel blive staaende i naade hos Gud. Maalest med Kristi forløsning er ikke blot at erhverve for os en tilregnet retfærdighed, men tillige at dygtiggjøre os til at leve et nyt liv. Apostelen siger: "Kristus gav sig selv hen for os, forat han maatte forløse os fra al uretfærdighed og rense sig selv et eiendomsfolk, nidkjært til gode gjerninger." 1 Tim. 2, 14. Det er saaledes et bevis paa, at vi har begyndt at nyde frugten af Kristi forløsning, at vi bliver nidkjære til gode gjerninger. Ved troen skaltes der et nyt liv i os. Dette liv er ståbt efter Gud i sandhedens retfærdighed og hellighed (Ef. 4, 24). Ved Kristi død er det gamle menneske i os død med ham. Saaledes er vi efter det gamle menneske "begravne med ham ved daaben til døden, forat ligesom Kristus er opreist fra de døde ved Faderens herlighed, saa skal og vi vandre i et nyt levnet". Rom. 6, 4. Og apostelen siger videre: "Sødet **I** er blevne frigjorte fra synden, er **I** blevne retfærdighedens tjenere. Men nu, da **I** er frigjorte fra synden og blevne Guds tjenere, har **I** eders frukt i helliggørelse." Rom. 6, 18. 22.

En her af steder i den hellige skrift viser tydeligt, hvor vigtigt det er for de troende at lægge vind paa at leve et helligt liv, ikke for dermed at fortjene saligheden, men forat det kan komme tilshyne, at vi ved troen er indtraadt i levende samfund med vor Frelser, at hans Land bor i os og har fornhet os til Guds billede igjen. Maaden, hvorpaa dette nye liv ytrer sig, kan viistnok ofte være høist usfuldkommen. Og der vil opstaan en uafsladelig kamp mellem det gamle og nye menneske, dersom vi gjør alvor af at ville leve et liv i sand helliggørelse. Men ved Guds naade vil der ffe fremgang; thi enhver sand troende er besjælet af apostelens sind, der bringer ham til at sige: "Ikke at jeg allerede har grebet det, eller allerede

er fuldkommen; men jeg jager derefter, om jeg og kan grieve det, eftersom jeg og er greben af Kristus Jesus." Fil. 3, 12.

Men hvorved kan da dette maal med Kristi forloesning blive opnaaet i os? Kristus beder: "Hellige dem i din sandhed! Dit ord er sandhed." Det middel, hvormed vi kan blive helligede, er Guds sandhed, som er aabenbaret i hans ord. Altsaa, ikke enhver, hvem menneskene kan betegne som hellig, er derfor virkelig hellig i Guds sine. Nikodemus havde vistnok med alt alvor bestraebt sig for at leve et helligt liv, og blev betragtet som saerlig from af dem, som omgives ham; men Jesus staenger doren til himmeriges rige for ham, indtil han har lært at kjende i sandhed, hvorledes han kan blive retfærdig for Gud. Før han blev en troende, var Paulus overmaade nidsjær for at holde loven, og i menneskernes sine var han ustraffelig; men efterat han ved Guds naade havde faaet sinene op for sin virkelige tilstand, erkendte han, at hans egen hellighed intet duede og agtede det altsammen for tab for Kristi stjeld. Saaledes kan man ogsaa nu ved lovdriveri bevoe menneskene til at trage efter en slags hellighed, uden at det er en hellighed, som vil vinde Guds behag. Kun den hellighed, som en ret erkendelse af sandheden leder og fører os til, vil holde maal, naar Guds maalestof lægges paa den.

Hvor vigtigt bliver det ikke da at kjende sandheden og at bevare og forkynde sandheden uforfalsket, dersom maalet med Kristi forloesning skal blive opnaaet i os, at vi kan blive virkelig helligede. Vistnok er det maalet, at vi kan blive helligede, mens erkendelsen og forkyndelsen af den rene lære kun er midlet, hvorved dette maal skal opnaaes. Dog, medmindre dette middel bevares rent og uforfalsket og forkyndes ret, vil ikke det store maal opnaaes.

Den sande tro, hvormed vi alene kan tilegne os den fuldkomne tilregnede retfærdighed, opstaar kun ved Guds ords rette forkyndelse af synd og naade. "Altsaa kommer troen derved, at man hører, men at man hører ikke ved Guds ord." Rom. 10, 17. Ved loven kommer syndens erkendelse, og ved evangeliet vælkes troen i hjertet. "Kristi evangelium er en Guds kraft til saliggjørelse for hver den, som tror." Rom. 1, 16. Hvor vigtigt bliver det ikke da, at dette Guds ord, baade loven og evangeliet, bliver bevaret ret og rent og under forkyndelsen rettelig delt, forat synderen ikke skal komme bort fra lobens virkelige krav og stole paa en indbildt retfærdighed, og forat den bødsærdige synder kan bringes til at bygge paa evangeliets forjættelser og føge frelse af naade alene.

Men ogsaa livets retfærdighed kan kun frembringes ved et ret kjendtskab til sandheden og ved den rette brug deraf. En retfærdighed lig fariseernes kan vi vistnok udvise af os selv. Vi kan noel give

nøiagtingagt paa lovens bogstav og rette os derefter i den tanke at gjøre os selv retsfærdige og vinde ros blandt menneskene. Eller vi kan af frygt for Guds vrede tvinge os selv til at aftaa fra grove synder og gjøre visse ydre gjerninger, som vi ved kæreves af dem, som vil faldes Guds børn, og dog betragte det hele som en byrde, som vi gjerne vilde afaaste os. Men Kristus siger: "Uden at eders retsfærdighed overgaar de strafkloges og farisæernes, kommer Ingenlunde ind i himmeriges rige." Kun den hellighed, som den Helligaand virker hos de troende ved ordet, som udvises uden twang og uden tanke paa løn, er Gud velbehagelig. Derfor er det af den største betydning ogsaa for livets retsfærdighed, at vi bevarer og forhinder Guds ords rene lære.

Arbeidet for at bebare den rene lære og for at fremme et sandt kristeligt liv er derfor noget, som stedse maa gaa haand i haand. Det ene kan ikke fremmes, dersom det andet forsvennes. Vi venter os derfor intet virkelig bidrag til fremme for alsidigt kristeligt arbeide fra dem, som er ligegyldige med hensyn til læren. Evertimod er vi overbeviste om, at det kun vil volde forstyrrelse og forvirring i arbeidet for sand helliggjørelse, dersom vi gjør følles sag med saadanne, som ikke alvorlig agter paa det eneste virksomme middel til sand helliggjørelse, som Gud har givet os i sit sandheds ord.

Dog hør vi ikke være ligegyldige for den nytte, som vi kan have af den kritik, som rettes mod os, at vi er saa optaget med at afaegge vidnesbyrd om den rene lære, at vi forsvimmer arbeidet for det kristelige livs fremme. Vi trænger den paamindelse og opmuntring, som ogsaa dette kan give os til at gjøre vort arbeide med troffab. Kritikken til at lade det bero dermed, at vi med munden bører vidnesbyrd om den rene lære, uden alvorlig at anvende den paa os selv saaledes, at den kan blive bestemmende for vor hele livsførelse, er altid tilstede. Vi kan derfor ikke ofte nok blive mindet om vor pligt til at tjene ham med troffab, som har friet os fra vores fienders haand. Naar vi ser paa os selv og paa vores menigheder, maa vi i vort ansigts blusel bekjende, at der mangler meget paa, at vi sætter vort lys saa høit, som vi burde gjøre, forat det kan finne for al verden, og menneskene se vores gode gjerninger og derved bringes til at prise vor Fader, som er i himlene. Verdenssindet og mangelen paa nidkjærhed for Gud kommer desværre saa ofte tilsyne baade blandt lærere og tilshørere. Vi hør derfor uden ophør opmunstre og formane hverandre ikke blot til troffab i arbeidet for at bevare sandheden, men ogsaa til større iver for at lade denne sandheds frugter komme tilsyne i vort liv.

Vi vil derfor ved dette møde blandt andet forhandle med hver-

andre om "Helliggjørelsen". Herren lægge sin velsignelse til disse
vore forhandlinger, saa at de maa tjene til hans navns forhørligelse
og til sand oppbyggelse for os alle. Det se for Jesu skyld. Amen.

Indberetning.

Jeg har i det forløbne aar efter fattig evne og leilighed søgt at varetage Synodens interesser, som det paaligger mig som formand. Med fire menigheder at betjene har det været overmaade vanskeligt at gjøre længere reiser. Mit arbeide har derfor fornemmelig bestaaet i at føre korrespondance og, saavært mulig, at møde med de forskjellige staaende komiteer. Jeg har saaledes flere gange deltaget i møder af Indremissionskomiteen, forlagskomiteen og Board of Regents for Bethany Lutheran College. Vigtigheden af disse komiteers arbeide bliver større for hvert aar. Indremissionsmarken vokser. Der kommer stedse anledninger til at optage arbeide paa nye steder, men med vores begrænsede midler magter vi ikke at udvide vores virke i den grad, som vi skulle ønske. Vi hør arbeide for om muligt at øge vores bidrag til indremissionskassen, og se til at indskrænke udgifterne paa enkelte steder som i længere tid har faaet hjælp af denne kasse for at kunne benytte ialtfald nogen af de anledninger, som vi har, til at udvide arbeidet.

Vi bør ogsaa bestrebe os for at indsamle til vor lærerlønskasse tilstrækkelig til at kunne dække den underbalance, som ikke kan undgaaes ved vor høiere læreanstalt. Denne underbalance er for nærværende ikke større, end at den uden vanskelighed kunde dækkes, dersom vi blot kunde faa det rette system i indsamlingen dertil i alle vores menigheder. Eftersom elevantallet øges, vil denne underbalance vistnok formindskes. I midlertid maa vi snarest mulig faa regelmæssige bidrag fra alle dele af samfundet til denne kasse.

Den ordning med hensyn til visitas, som blev gjort paa sidste synodemøde, er desværre ikke blevet underkastet en ordentlig prøve. Paa grund af forskjellige omstændigheder har ikke visitatorerne funnet holde møde for at blive enige om, hvorledes de kan faa dette arbeide planmæssigt udført. Der er blevet holdt visitas i Ulen, Minn., pastor J. R. Runholts kald, af pastor O. M. Gullerud; i Bethania menighed, pastor Adolph Harstads kald, af pastor J. B. Unseth; og i Holy Cross menighed, pastor Erling Olvisakers kald, af pastor G. A. Gullixson. Paa opfordring var jeg lige efter synodemødet tilstede ved et menighedsmøde i Ada, Minn.

Søndag den 8de august holdt jeg paa indbydelse gudstjenesten i Central Lutheran Church i Duluth, Minn., og deltog i menighedsmøde lige efter gudstjenesten. Denne menighed tilhørte tidligere den Norske Synode, men blev modvillig draget ind i foreningen. Den havde sidste sommer traadt ud af den Norske Lutheriske Kirke og

gav vor missionskomite fuldmagt til at kalde prest. Pastor Ahlert A. Strand blev kaldt, antog kaldet og blev indført af mig den 7de oktober, efterat menigheden en tid var blevet betjent af forskellige prester af vort samfund. Jeg gjorde ogsaa en reise til Sheyenne, N. Dak., for at forhandle med dem, som pastor Strand et aars tid havde betjent der, om mulig ordning for fremtiden. Pastor J. R. Runholz har siden den tid leilighedsvis betjent dette strøg.

Den 27de mai holdt jeg paa indstændig opfordring møde med Concordia menighed i Eau Claire, Wis., som for nogle maaneder siden blev stiftet, med det resultat, at menigheden har givet vor missionskomite fuldmagt til at kalde prest for den. Komiteen har endnu ikke haft anledning til at behandle denne ansøgning.

Bed siden af ovenfor nævnte flytning af pastor Ahlert Strand fra Sheyenne til Duluth har følgende flytninger fundet sted:

Pastor M. F. Mommsen fra Belview-kaldet til Parkland, Wash.

Pastor Chr. Anderson fra Minneapolis til Belview.

Pastor C. A. Moldstad fra Boston til Minneapolis.

Pastor Geo. O. Lillegard fra Kina-missionen til Boston.

Pastor Morris O. Dale, som blev kaldt til midlertidig vikar for pastor H. Ingebritson, har i det senere vikarieret for pastor A. J. Torgerson, der en tid har virket som indsamler for Bethany College.

Siden sidste synodemøde er følgende kandidater ordinerede: Den 1ste juli, Morris O. Dale, ordineret af mig. Den 16de september, Paul Ulvåsaker, ordineret af pastor H. M. Tjernagel.

Til to af dette aars kandidater fra St. Louis, som har erklæret sig villige at virke i vor synode, er der udstedt kald. Kandidat H. A. Theiste er af missionskomiteen kaldt til Forsyth, Mont., og omegn, et missionsstrøg, som er blevet overladt os af Missouri-Synoden. Kandidat Elmer W. Brewer er kaldt til Forest City, Iowa. Dette kald er nylig blevet oprettet af en del af pastor Paul Ulvåsakers kald. Pastor Ulvåsaker skal herefter betjene West Prairie og Thompson menigheder alene i haab om at kunne gjøre mere effektivt missionsarbeide i dette strøg. Der er endnu en kandidat, Einar W. Anderson, til hvem kald ikke endnu er udstedt.

En ny kristelig barneskole er oprettet af pastor H. M. Tjernagel i Saude menighed. Maatte menigheden paaskjonne og støtte det paabegyndte arbeide. Ogsaa andre steder arbeides der for at faa oprettet menigheds-skoler. Maatte Herren lade det lykkes. Fairview menighed i Minneapolis besluttede sidste sommer at overtage den skole, som en del af dens medlemmer har drevet i flere aar.

Fra pastor L. P. Jensen fil jeg lige efter sidste aars synodemøde en erklæring fra menigheden i Marshfield, Oregon, om, at

dens medlemmer for fremtiden vilde lade sig betjene af Missouri-Synoden. Skjønt de tapre synodefolk derude saaledes vedbliver at staa i broderligt forhold til os, er det dog meget beflageligt, at en saadan forandring skulde blive foretaget uden nogen forhandling med vor Synodes embedsmænd eller missionskomite. Da menigheden eiede baade kirke og prestegaard, kunde der have været god anledning for os derfra at udvide missionsmarken der vest.

Siden sidste synodemøde har to af vores prester fristet den sorg ved døden at miste sine hustruer, nemlig pastor em. A. L. Guttebø og pastor P. C. Jorseth. Mrs. Guttebø hensov den 9de mars efter en lang arbeidsdag. Mrs. Jorseth blev taget bort i en ung alder den 22de april. Saa saart som disse brødre føler tabet af sine kjære, saa kan de dog glæde sig over den befjendelse, som de hensovede aflagde før sin bortgang. Herren trøste de sorgende efterladte.

Jeg har siden sidste møde maattet anskaffe et officielt segl for Synoden for at kunne ekspedere vigtige dokumenter.

Efter den oprindelige bestemmelse i vor Konstitution skal der ved dette møde foretages valg af formand, suppleant for formanden, sekretær og kasserer ved siden af de staaende komiteer. Imidlertid foreligger der et forslag til forandring af vor tidligere bestemmelse med hensyn til tiden, da formanden og suppleanten for formanden skal tiltræde. Den endelige afstemning over dette forslag skev ved dette møde. Dersom dette forslag antages, og den nye bestemmelse træder i kraft, forekommer det mig, at vi iaar bør vælge sekretær og kasserer for et aar og ved vort næste møde foretage valg paa alle fire embedsmænd. Formandens og suppleantens tid udløber ikke før næste aar, og det vilde neppe være hensigtsmæssigt at forlænge eller forlænge embedstiden paa grund af disse omstændigheder.

Vi kan iaafe feire en særegefest i anledning af 400-aars jubilæet for Luthers lille og store Katekismus. Flere referater i den anledning vil blive leveret. Næste aar er det 400-årsdagen for den Augsburgske Konfession. Synoden bør gjøre særegen foranstaltung til en fest i den anledning ved næste aars synodemøde.

Der foreligger desuden for dette møde referater over Helliggjørelsen og Menigheds-skolen.

Maatte Herren børligne dette mødes forhandlinger til sit navn og sit riges opbyggelse.

Eders i Herren ringe tjener,

Chr. Nuderson.

Belview, Minn., den 3dje juni 1924.

Helliggjørelsen.

Af D. M. Gullerud.

I.

"Hvad forstaaes ved det ord helliggjørelse? Snart betegner det baade igjenfødelsen, retfærdiggjørelsen og fornøjelsen, suart betegner det alene den daglige fornøjelse." (Pontoppidans Hørkl. sp. 370.)

Det er den daglige fornøjelse, eller de gode gjerninger, som følger som en frugt af troen, vi her vil betragte. Med andre ord: Helliggjørelsen i snevrere betydning.

II.

Det naturlige menneske er aandelig dødt. Saalænge det bliver i denne tilstand, kan det ikke udføre en eneste Gud velbehagelig gjerning.

At det naturlige menneske, altsaa mennesket sleg som det er i sin naturlige tilstand, sleg som det fødes til verden er aandelig dødt, det lærer Guds Ord os klart og tydeligt.

Gud skabte mennesket i sit billede, lig sig selv, helligt og rent. Da havde det liv, ikke blot det legemlige men ogsaa det aandelige. Men da Gud satte Adam og Eva i Edens have, sagde han: "Du maa frit øde af alle træer i haven; men af træet til kundskab om godt og ondt, af det skal du ikke øde; thi paa den dag, du øder deraf, skal du visseleg dø." 1 Mos. 2, 16. 17. Og saaledes gif det. Paa den samme dag, ja i samme øieblit som Adam og Eva gav efter for fristelsen og aad af kundskabens træ, døde de. De døde den aandelige død og blev gjenstand for den legemlige og evige død.

Alle har syndet i Adam. Alle er nu af naturen aandelig døde. Lader os citere blot nogle af de mange steder som klart fremholder denne sandhed: "Derfor, ligesom synden kom ind i verden ved ett menneske, og døden ved synden, og saaledes døden trængte igennem til alle mennesker, idet de syndede alle." Rom. 5, 12. — "Ogsaa eder gjorde han levende, da I var døde i eders overtrædelser og synder." Ef. 2, 1. — "Ogsaa eder, som var døde i eders overtrædelser og i eders kjos forhud, gjorde han levende tillige med ham, idet han tilgav eder alle eders overtrædelser." Kol. 2, 13. — "Vaagn op, du som sover, og sta op fra de døde, og

Kristus skal lyse for dig." Ef. 5, 14. — "Du har navn af at du lever, og du er død." Nab. 3, 1; Jøh. 5, 24.

Det er betegnende, at Guds ord falder det uomvendte menneske aandelig dødt. En død person kan jo ikke udføre en eneste gjerning. Det er blot de der lever, der har liv, som kan udføre gjerninger.

Lazarus, som Jesus opvakte, kunde aldeles intet gjøre, saa længe han var død. Hjertet stod stille; der var intet puls slag, intet aandedræt. Han havde ingen følelse. Han kunde ikke se, ikke høre, ikke tale, ikke gaa. Der var intet livstege, ikke en eneste gjerning. Thi han var død.

Saaledes er det ogsaa med det aandelig døde menneske. Saalænge det forbliver i denne tilstand, kan det ikke udføre en eneste aandelig, Gud velbehagelig gjerning. Nei, ikke en eneste. Et uigjensødt menneske, som altsaa er aandelig dødt, kan nok udføre mange gjerninger, som for mennesker synes at være gode. Men for Gud har de intet værd. Ja, endog deres bønner og deres gudsdyrkelse er Gud en vedersthyggelighed. Saaledes staar det i Ordsprogen 28, 9: "Den som vender sit øre bort fra at høre loven, endog hans bøn er en vedersthyggelighed." Og efter, Ordsp. 21, 27: "Ugudeliges offer er en vedersthyggelighed." (Se ogsaa Ef. 1, 10—15.)

Kain og Abel ofrede begge til Herren. Men Kains offer var ikke velbehagelig for Gud; thi han var vanstroende. Heb. 11, 4.

At en vanstroende, en som er aandelig død, ikke kan udføre en eneste Gud velbehagelig gjerning, det fremholder fremdeles den Hellige Skrift, naar den figer: "Uden tro er det umuligt at behage Gud." Og efter: "Alt det, som ikke er af tro, er synd." Rom. 14, 23. Fremdeles: "Hvad der er født af kjæd er kjæd." Jøh. 3, 6. Men "kjædets sans er fiendskab mod Gud". Rom. 8, 7. "Men de, som er kjædelige, kunne ikke træffes Gud." Rom. 8, 8. De uomvendte er blot kjæd, født af kjæd, og kan blot udføre kjædets gjerninger. De er udenfor Kristus, og han figer: "Uden mig kan I slet intet gjøre."

I Pontoppidans "Sandhed til Gudfrugtighed" er der et spørsmaal som lyder saaledes (Sp. 323): "Er da hedningernes og de uigjensøgte menneskers bønner, almisser og saadanne øvelser ogsaa gode gjerninger?" Derpaa svares: "Nei, ikke sande gode for Gud; thi hvad som ikke gaar af troen, er endogsaa synd."

Heron figer Luther: "Efterat et menneske er faldt i synd, gjør han efter faldet intet godt, men synder i alle sine gjerninger, ogsaa naar han beder. Thi han gjør som det som en synder, og alt, hvad han gjør, er ikke ret, heller ikke naar han faste, beder, fører et

strenget liv som en korthauser, bører munkefælisse og går barfodet. Thi dette er altsammen syndigt, fordi personen er uigjensødt, og det hjælper altsammen intet hvad han gjør. Derfor figer Kristus til Nikodemus: "Jeg er kommen, forat jeg skal prædike en anden lære, nemlig hvorledes I kan blive gjenfødte, forat I kan blive gode." (Er. Udg. XLVI, 261. Se også Konkordieformelen, om Gode Gjerninger, IV, § 4.)

III.

Saafnart Gud har opvakt et menneske fra den aandelige død, fjænket ham aandeligt liv, fåbt troen i hans hjerte, vil han begynde at bære frugt i helliggørelse. Nu vil livshytringer komme tillyne. Nu vil han begynde at gjøre gode gjerninger.

Gud alene kan give liv — legemligt liv — aandeligt liv. Jesus opvakte Lazarus fra den legelige død. Den gjerning udførte Jesus alene. Lazarus medvirkede intet. Den fandt han ikke; han var jo død, og en død kan intet gjøre. Men saafnart Jesus havde opvakt ham fra døden, havde han også derved givet ham livets krefter. Nu kom livshytringer tillyne. Nu begyndte han at drage aande. Nu fandt han føle, nu fandt han se, nu fandt han høre, tale og gaa. Det fandt ikke være anderledes; thi nu var han ikke længere død men levende. Og disse livshytringer, disse gjerninger var bevis paa, at han nu eiede liv.

Saledes også i det aandelige. Gud alene kan opvække et menneske fra den aandelige død. Gud alene kan fåbe troen i et menneskes hjerte. Gud alene kan gjenføde. Her kan mennesket ikke medvirke det allerringeste. Thi en, som er aandelig død, kan ikke medvirke til sin egen opvækelse.

Men saafnart et menneske er opvakt fra den aandelige død, saafnart det har faaet aandeligt liv, har det også derved faaet kraft til at udføre aandelige gjerninger. So, nu, naar der er liv, maa livshytringerne vise sig. Det kan ikke være anderledes. Hvor der er liv, der maa der være livshytringer. Disse kan være svage eller sterke, eftersom livet er svagt eller sterkt, men ganske at udeblive, det er umuligt, saafremt der er liv. Udebliver gjerningerne aldeles, da er der død og ikke liv. Som Jakob figer (Jak. 2, 20): "Troen uden gjerninger er død." . . . "Thi ligesom legemet er dødt uden aand, saaledes er troen død uden gjerninger" (V. 26).

Jesus figer (Matt. 7, 16): "Kan man fanke vindruer af torne eller figen af tidsler? Saledes bører hvært godt træe gode frugter, men et raaddent træ bærer onde frugter. Et

godt træ kan ikke bære onde frugter, og et raaddent træ kan ikke bære gode frugter." (Se ogsaa Luk. 6, 43, 44 og Matt. 12, 33.)

Her figer Jesus, at hvært godt træ bærer gode frugter. Og paa et andet sted, nemlig hos Joh. 15, figer han: "Jeg er vintreæt, jeg ere grenene; hvo der bliver i mig og jeg i ham, han bærer meg en frugt."

Det er et godt træs natur at bære god frugt. Det kan ikke andet end bære god frugt. Et godt, friskt æbletræ maa bære æbler; et plommetræ, plommer; et vintræ, druer. Og en levende gren paa et godt træ maa bære frugt, fordi det faar saft og kraft fra stammen.

Herom figer pastor Ottesen (Synodalb., Østlige Distrikt, 1888, side 39): "De gode gjerninger er vidnesbyrd om, at troen er i hjertet. Hvor disse vidnesbyrd ikke findes, der ved man ogsaa, at troen er borte. Dersom du finder god frugt paa et træ, saa viser det, at træet er godt. Træet bliver ikke godt ved frugten; det er godt allerede førend frugten kommer til syne; men frugten er for dig det vidnesbyrd, hvoraf du slutter, at træet er godt. Ligeledes, naar en læge kommer til nogen og merker, at han drager aande, og at hans puls slaar, saa ved han deraf, at der er liv. Ser han derimod, at pulsdragene og aandedrættet er ophørt, saa slutter han deraf, at livet er borte. Saaledes er det ogsaa med os. Den, som ikke gjør gode gjerninger, er død, har intet aandeligt liv. Men hvor der er aandeligt liv, der maa der ogsaa være livsbyringer, gode gjerninger. Disse gjerninger virker ikke livet eller gjør, at der er liv. Livet, troen er der allerede før. Men hvor der er liv, der maa der ogsaa være livstegn. Ligesom vinstofken efter naturens regel maa bære druer, saaledes følger det ogsaa af sagens natur, at en troende maa gjøre gode gjerninger." Saa langt pastor Ottesen.

Bor Bekjendelse figer: "Bor lære, tro og bekjendelse er denne: At gode gjerninger som et godt træs frugter vist og utvilsomt følger paa den sande tro, saasandt den ikke er død, men en levende tro." (Konkordieform., Kort Begreb, IV, § 4.)

En troende er et gjenfødt menneske. Han har et nyt aandeligt liv. Dette nye aandelige liv er født, "ikke af blod, ei heller af fædds vilje, ei heller af mands vilje, men af Gud." Joh. 1, 13. Lader os lægge vel merke til dette: Det nye liv i et gjenfødt menneske er født af Gud selv. Dette nye liv har altsaa Guds egen natur. Ligesom Gud ikke kan synde, saaledes kan heller ikke det gjenfødte menneske, isølge det nye liv, synde. Som det staar i 1 Joh. 3, 9: "Hver den, som er født af Gud, gjør ikke synd,

fordi hans fød bliver i ham, og han kan ikke synde, fordi han er født af Gud." Her lærer vi, at det er en umulighed for et menneske, som er født af Gud, at leve i synden. Han drives af Guds aand. (Rom. 8, 14.) Han kan ikke andet end ville det som Gud vil ifølge det nye liv, som er født af Gud. Naar han ved den gamle Adam, som endnu bor i ham, fristes til syn, saa kan han ikke andet end kæmpe mod disse fristelser og dag for dag tilstige i hellighed. Som ogsaa Luther siger: "O! den er en levende, driftig, virksom, mægtig ting denne tro, saa det er umuligt andet end, at den uden afsladelse skulle virke godt. Den spørger heller ikke, om gode gjerninger skulle gjøres, men førend man spørger, har den gjort dem og er altid i virksomhed."

IV.

De gode gjerninger, som det gjenfødte menneske nu udfører; er saadanne, som Guds Aand virker, efter Lovens regel, uden tvang, til Guds øre og næstens bedste.

Mange søger at tjene Gud ved at udføre gjerninger, som Gud i sin Lov ikke har befalet, eller ved at afholde sig fra saadanne ting som Gud ikke har forbudt. Naar katolikerne f. eks. foreskriver valfarter, munkelöfter, faste o. s. v., da er dette menneskebud og ikke Guds bud. Om saadan gudsdyrkelse siger Jesus, Matt. 15, 9: "De dyrke mig forgjøves, idet de lære saadanne lærdomme som er menneskers bud." Og apostelen Paulus siger, Kol. 2, 20—23: "Der som I da ere afdøde med Kristus fra verdens hørnelærdom, hvorfor lade I eder da, som om I endnu levede i verden, bevære med anordningen. Rør ikke, smag ikke, tag ikke derpaa (hvilket alt dog er bestemt til at forgaa ved at bruges), efter menneskenes bud og lærdomme? Saadanne have vel sin af visdom ved selvvælt dyrkelse og hønighed og uskaansomhed mod legemet, men ikke ved noget, som er øre værd; de tjene kun til kjødets tilfredsstillelse." (Se ogsaa Tit. 1, 14 og 1 Tim. 5, 23.)

Rei, sande gode gjerninger er saadanne som Guds Aand virker hos de troende, efter Lovens regel. Som vor bekjendelse siger: "Det er Guds vilje, orden og befaling, at de troende skal vandre i gode gjerninger, og at ikke det er de rette gode gjerninger, som enhver i god mening selv udtenker, eller som før efter menneskebud, men de, som Gud selv har forefrevet og befalet i sit ord." (Konkordieforml., Gr. Hørkl., IV, § 3.)

Vi taler jo her om de sande gode gjerninger, som alene den

kan udføre som er gjenfødt, som er født af Gud, som har fået et nyt aandeligt liv. Vi taler om saadanne gjerninger som flyder som følge og frugt af det nye liv. Altsaa, et gjenfødt menneske er født af Gud. Guds fød er og bliver i ham (1 Joh. 3, 9). Gud bor i hans hjerte. Han drives af Guds aand (Rom. 8, 14). Han vil det som Gud vil. Og hvad Gud vil vi skal gjøre, det har han aabenbaret os i sin hellige lov. Og netop fordi Guds fød bliver i den troende, fordi han drives af Guds aand, fordi han vil det som Gud vil, og fordi Guds vilje alene er den som han har ladet nedtegne i den hellige skrift, derfor vil den troende inderlig gjerne tro alt og gjøre alt det, som den Hellige aand figerer i Guds ord. Ja, han vil ransage skrifterne for at finde ud, hvad Gud vil han skal tro og gjøre. Han vil "prøve, hvad der er Guds gode og velbehagelige og fuldkomne vilje" (Rom. 12, 2); thi hans lyft, efter det nye liv, er at gjøre Guds vilje.

Og fordi Gud i sin hellige lov først og fremst kræver et rent hjerte, saa at syndige tanker og begjæringer forbydes, og rene og hellige tanker befales, saa vil den troende ikke blot beslitte sig paa at udføre høre, syndige gode gjerninger, men han vil fæmpe mod de syndige tanker og begjæringer som opkommer, og beslitte sig paa at nære rene, hellige, Gud velbehagelige tanker.

B. Alle disse gjerninger sker uden twang. Af det, som er sagt, fremgaar det klart, at de gode gjerninger, som et gjenfødt menneske udfører, sker uden twang, ganzse frivillig. Ifølge det nye livs natur vil han det som Gud vil. Og Jesus figer, Luk. 6, 43: "Thi der er intet godt træ, som bærer raadden frugt, og intet raaddent træ, som bærer god frugt. Thi hvært træ kjendes paa sin egen frugt; thi man fanter ikke figener af torne, man plukker ei heller vindruer af tornebuske. Et godt menneske bærer gode ting frem af sit hjertes gode forraad, og et ondt menneske bærer onde ting frem af sit hjertes onde forraad; thi af hjertets overflodighed taler hans mund." Her lærer Jesus os, at ligesom et godt træ, ifølge sin natur, vil bære gode frugter, saaledes vil et godt menneske, et gjenfødt menneske, ifølge det nye aandelige livs natur, bære gode frugter i tanker, ord og gjerninger. Maa man tvinge et godt træ til at bære gode frugter? Ligefaa lidt trænger man at tvinge et gjenfødt menneske at udføre gode gjerninger — bære troens frugter. Maa man tvinge en levende gren paa en levende vinstrof at frembringe druer? Ligesaalidt trænger man at tvinge et troende Guds barn, som er en levende gren paa Jesus, det sande vintre, at bære frugter. Jesus figer: "Seg er vintreæt, I ere grenene; hvo der bliver i mig og jeg i ham, han bærer megen frugt." Joh. 15, 5.

Maa man tvinge et levende menneske til at drage aande? Maa man tvinge ham til at se, at høre, at føle? Maa man tvinge hans puls til at slaa? Ligesaalidt trænger man at tvinge en troende til at gjøre godt. Luther siger herom i sin fortale til Romerbrevet: "Saa er da troen en guddommelig gjerning i os, som forbandler os og føder os paam af Gud og dræber den gamle Adam, gjør os til ganske andre mennesker med hensyn til hjerte, sind og kræfter og bringer den Helligaand med sig. O! den er en levende, driftig, virksom, mægtig ting denne tro, saa det er umuligt andet, end at den uden afladelse skulde virke godt. Den spørger heller ikke, om gode gjerninger skulde gjøres, men førend man spørger, har den gjort dem og er altid i virksomhed."

C. Naar de troende saaledes bærer megen frugt, naar de lever et liv i hellighed, saa sør det til Guds øre. Jesus siger: "Derved forherliges min Fader, at I bærer megen frugt." Joh. 15, 8. Og i Fil. 1, 11 læser vi: "Hylde med retsfærdighedens frugter, som virkes ved Jesus Kristus, Gud til øre og lov." Naar derimod saadanne, som bærer det kristne navn u n d l a d e r at leve et liv i hellighed, men lever i synd, da bliver Guds navn bespottet for deres skyld. Rom. 2, 24.

D. Endelig skal disse gode gjerninger ske til næstens bedste. Først og fremst derved, at de vantro ved at se deres gode gjerninger kan komme til eftertanke og ved Guds naade i Kristo ombende sig. Matt. 5, 16; 1 Pet. 2, 12; 1 Pet. 3, 1.

"Lader saa eders lys skinne for menneskene, forat de maa se eders gode gjerninger og øre eders Fader, som er i himlene." Matt. 5, 16.

"Og lader eders omgjængelse blandt hedningerne være god, forat de, idet de bagtale eder som misdaedere, kunne se eders gode gjerninger og formedelst dem prise Gud paa besøgelsens dag." 1 Pet. 2, 12.

"Ligesaa skulle kvinderne være sine egne mænd underdanske, forat, selv om nogen ikke tro Ørdet, de kunne vindes uden ord ved kvindernes omgjængelse." 1 Pet. 3, 1.

V.

Helliggjørelsen blir aldrig fuldkommen her i dette liv. Men den kristne skal daglig ved Guds naade tiltage deri.

Det gjenfødte menneske har ikke blot det nye liv, ifølge hvilket han "ikke kan synde, fordi han er født af Gud", men han har ogsaa den gamle Adam, som idelig frister til synd. Og fordi den gamle

Adam vil hænge ved ham, saa længe han lever her paa jorden, derfor vil helligjørelsen aldrig blive fuldkommen her i livet.

Men fordi det nye menneske ikke kan synde, mens det gamle menneske idelig frister til synd, derfor blir der en stadig kamp og strid inde i den troendes hjerte. Herom skriver apostelen Paulus, Gal. 5, 16. 17: "Thi jeg figer: Vandrer i Aanden, saa skulle I ikke fuldkomme kjødets begjøringer! Thi kjødet begjører mod aanden, men aanden mod kjødet; men disse staa hinanden imod, forat I ikke skulle gjøre hvad I ville." Og Rom. 7, 15. 22. 23: "Thi jeg ved ikke, hvad jeg gjøre; thi det, jeg vil, det gjør jeg ikke, men det, jeg hader, det gjør jeg. . . . Thi jeg har lyft til Guds lov efter det indvortes menneske, men jeg ser en anden lov i mine lemmer, som strieder mod mit finds lov og tager mig tilfangen under syndens lov, som er i mine lemmer."

Og tiltrods for, at den troende idelig og altid kjæmper og strider mod synden i sit hjerte, saa vil alligevel synden saa ofte stikke hovedet frem. Hvor ofte maa derfor ikke den alvorlige kristne udtrykke med Paulus: "Jeg elendige menneske! Hvo skal fri mig fra dette dødens legeme." Rom. 7, 24.

Hvem er det vel som naar saa langt paa helligjørelsens vei som apostelen Paulus? Og dog erkjender endog han: "Ikke at jeg allerede har grebet det, eller allerede er fuldkommen; men jeg jager derefter, om jeg og kan gribe det, eftersom jeg og er greben af Kristus Jesus." Fil. 3, 12.

Og vor bekjendelse, naar den taler om de gode gjerninger, som de troende gjør frivillig, uden twang, figer: "Smidertid er denne frivillighed ikke fuldkommen hos Guds udvalgte børn, men fuld af megen skrøbelighed, ligesom Paulus slager over sig selv. Rom. 7 [14—25]; Gal. 5 [17]. (Konkordieforml., Kort Begreb, V, II. VIII.)

B. Men om end den kristne helligjørelse aldrig blir fuldkommen her i livet, saa skal han dog ved Guds naade daglig tillage deri. Paulus figer, at han "jager derefter". Med stort alvor og iver, opbydende alle sine kræfter, som en der jager efter sit bytte, søgte han at bli mere og mere fuldkommen ogsaa i livets hellighed. Dette har vi ogsaa lært i vor katolsk mus. Paa spørsgæstalet: "Hvad betyder da denne daab med vand?" svares: "Den betyder dette, at den gamle Adam, som endnu er i os, skal dødes ved daglig penitense eller ombendelse, det er: druknes aldeles i vandet og dødes tilligemed alle synder og begjørigheder, og at det nye menneske skal jo mere og mere daglig fremkomme og opstaa, som stedse skal leve

med Gud i retsfærdighed og renhed. Dette stadsættes i brevet til de Romere i det 6te kapitel, 4de vers:

"Vi er altsaa begravne med Kristus ved daaben til døden, forat ligesom Kristus er opreist fra de døde formedelst Faderens herlighed, saa skulle og vi vandre i et nyt levnet."

Jesus siger, Joh. 15, 2: "Hver gren, som ikke bærer frugt, den horttager han; og hver den, som bærer frugt, den renser han, for at den skal bære meget frugt."

Dg ofte formaner apostlerne de kristne til at "tiltage" i at gjøre godt. 1 Thes. 4, 1. 10. (Se ogsaa Ef. 4, 1 fl.) Apostelen Paulus siger, 1 Kor. 9, 27: "Men jeg undertvinger mit legeme og holder det i trældom, forat jeg ikke efterat have prædiket for andre skal selv blive forskudt." Her hører vi, hvor nødvendigt det er at gjøre alvor af at aflægge synden, at leve et liv i hellighed, at tiltage deri dag for dag. Dersom vi ikke gør det, men giver synden indpas, kan følgen bli, at vi faar den nærværende verden kær som Demas (2 Tim. 4, 10), tafe vor tro, faldt bort fra naaden og gaa evig fortapt.

Paulus havde netop sammenlignet en kristen med en væddeløber, som løber paa banen. Væddeløberen har et vist maal for øie. For at naa malet, for at opnaa den krone, som er udlovet, anstrenger han sig til det allerhyderste; han sætter hver eneste muskel i virksomhed; han faste bort hver byrde som hindrer ham i hans løb; og under forberedelsen til løbet er han "afholdende i alt", som paa nogen maade kan gjøre ham usikkert eller svække hans krester.

Saaledes, siger apostelen, er det med en kristen. Han har et vist maal for øie; et maal som han ikke maa tafe af sigte. Malet er h e r l i g h e d e n h o s G u d , den herlighed som er saa stor, saa opphøjet, saa himmelst, saa salig, at det l a n g t overgaar, hvad vi kan tænke eller forstaa. Gud bor jo i en herlighed, et lys, som er saa u e n d e l i g s t r a a l e n d e , at ingen kan se det, saalænge de er besmittet med denne syndige verden. 1 Tim. 6, 16; 2 Mos. 33, 20. Se ogsaa 2 Kor. 12, 2. Paulus kalder det en "uforkrænkelig krone". 1 Kor. 9, 25. Dg apostelen Peter, 1 Pet. 1, 14, "en uforkrænklig og ubesmittelig og uforvisnelig arb". Det er altsaa er herlighed og en glæde som ikke blot er saa stor, at det langt overgaar alt det vi nogen gang har seet, hørt eller tænkt, men det er en herlighed og en glæde som a l d r i g vil forgaa, aldrig visne hen, men altid, altid vedvare.

Se, denne herlighed er de kristnes maal. Paa denne herlighed har de fåset sit blik. Mod denne herlighed løber de. For at opnaa denne herlighed er de "afholdende i alt", som vil hindre dem i løbet.

I Kor. 9, 25. For at opnaa denne herlighed, for at naa dette maal, beflitter de sig paa at "afslægge al byrde og synden, som lettelig besværer os, og i taalmodighed løber i den os foresatte kamp." Heb. 12, 1. Altsaa, ligesom en byrde vil hindre en som løber paa banen, saa han maa kaste bryden bort, om han skal naa frem, saaledes siger Guds ord, er synden en byrde, som lettelig vil besværer os og hindre os i vort løb. Derfor maa man stadig ved Guds naade kaste syndens bryde bort, stadig rette blifket mod maaleet, stadig anstrengte sig til det yderste for at naa maalet. Og snubler man, blir man overilet af synden, maa man ved Guds naade straks staa op, ved Guds naade begræde og afslægge synden og fortsætte løbet. Paulus siger fremdeles om dette løb: "Et gjør jeg: glemmende hvad der er bag, og rækkende efter det, som er foran, iler jeg mod maalet til det klenodie, som hører til Guds kald herovenfra i Kristus Jesus." Fil. 3, 14. (Se ogsaa Heb. 12, 14—17; Kol. 3, 1—15; 2 Pet. 1, 3—11; Mark. v. 10. Sml. Den Aug. Konf. Apologi, Art. 8, § 26, og Konkordieforml., Gr. Forfl., IV, § 9.)

Det som dog i dybeste grund ansporer en kristen til dag for dag at afslægge synden, dag for dag at tiltage i hellighed, det er Guds barmhjertighed i Kristus Jesus. Paulus siger, Rom. 12, 1: "Derfor formaner jeg eder, brødre, ved Guds barmhjertighed, at I fremstille eders legemer som et levende, helligt og Gud velbehageligt offer, hvilket er eders aandelige gudsdyrkelse." Og 1 Tes. 4, 1: "Søvrigt, brødre, bede og formane vi eder altsaa i den Herre Jesus, at I, ligesom I have lært af os, hvorledes I bør vandre og tækkes Gud, ydermere tiltage deri. . . . Thi dette er Guds vilje, eders helliggjørelse." At Jesus, som har udgydt sit blod for at frelse dem, vil at de skal leve et liv i hellighed, det sporer dem fremad paa helliggjørelsens vei. Det er altsaa evangeliet som giver dem kristen, viljen, kjærligheden. Men loven er deres regel. Thi i loven har Gud tilkjendegivet sin hellige vilje. Og det er Guds vilje de kristne vil gjøre. De drives af Guds Mand.

Men kraften til at leve et liv i hellighed kommer alene fra Herren. Denne kraft skjænker han gjennem naademidlerne: a) Ordet, b) Daaben, c) Allerens Sakramente. Det er derfor saare nødvendigt for den kristne at gjøre flittig og ret brug af disse midler. Gjør han ikke det, da staar han i den allerstørste fare for at falde i synden, blive jordissindet, miste barnekaaret og herligheden hos Gud. Ved flittig og ret brug af naademidlerne vil troen styrkes. Og jo sterkere troen blir, desto længere kommer man paa helliggjørelsens vei. 2 Thes. 1, 3 fl. Som hjælpemidler benytter

Gud sig ogsaa af trængsler, som Paulus siger, Rom. 5, 3. "Vi rose os endog af trængslerne, efterdi vi vide, at trængselen virker taalmodighed."

IV.

Helliggjørelsen maa aldrig blandes sammen eller forveksles med retfærdiggjørelsen. Salighedshaabet maa ikke bygges paa helliggjørelsen.

Af det, som er sagt, maa vi vogte os for at dra den slutning, at vi kan opnaa salighed ved vore gode gjerninger. Thi dertil duer vore bedste gjerninger slet intet. Gud kræver en fuldkommen hellighed. Han kræver, at vi skal være saa hellige og rene som Gud er hellig og ren. Han kræver, at vi hvert eneste sekund af vort liv skal have en saadan fuldkommen hellighed. Han truer hver den med evig forbudelse, som ikke ganske opfylder dette helligheds krav. Han siger: "Forbandet er hver den, som ikke bliver ved i alle de ting, som ere strevne i Lovens bog, saa han gjør dem." Gal. 3, 10. Ja, han kræver en ren fødsel. Joh. 3, 3.

Den, derfor, som vil bygge sit saligheds haab paa Lovens gjerninger, er under forbudelsen. (Gal. 3, 10a.) Thi alle er født med en syndig natur. Og det er ikke et menneske paa jorden som nogen gang opnaar fuldkommen hellighed her paa jorden. Johannes siger, 1 Joh. 1, 8: "Dersom vi sige, at vi ikke have synd, bedrage vi os selv, og sandheden er ikke i os." Og Paulus, Rom 3, 12. 21—24; "Alle er afbegne; de ere til sammen blevne uduelige; der er ingen som gjør godt, der er end ikke en. . . Men nu er Guds retfærdighed, om hvilken der er vidnet ved loven og profeterne, aabenbaret uden Loven, nemlig Guds retfærdighed ved Jesu Kristi tro, til alle og over alle, som tro. Thi der er ikke forstjål; thi alle have syndet, og dem flettes Guds øre og blive retfærdiggjorte uforstykldt af hans naade ved den forløsning, som er i Kristus Jesus."

Jesus blev født hellig; han levede et liv i hellighed; han synted aldrig, han holdt Loven fuldkommen. Og det gjorde han i vort sted, som vor stedfortræder, ligesom han ogsaa døde for os og opstod for vor retfærdiggjørelse. Ved den sande levende tro, som skabes af den Helligaand, blir denne Jesu fuldkomne retfærdighed vor retfærdighed. Og med denne retfærdighed alene kan vi bestaa for Gud.

Sekterne blander retfærdiggjørelsen og helliggjørelsen sammen, ligesom de ogsaa blander lov og evangelium sammen. De bygger sit saligheds haab helt eller delvis paa sine egne gjerninger.

Her maa ogsaa vi staa paa vagt. Thi ogsaa vi fristes dertil, enhver især.

Vor bekjendelse figer herom, Konkordieformelen, Kort Begreb, IV, 5: "Vi tror, lærer og bekjender ogsaa, at de gode gjerninger ganske skal udelukkes ikke alene af artikelen om vor retfærdiggjørelse for Gud, men ligesaavel ogsaa, naar der er spørgsmaal om vor evige salighed, ligesom apostelen med klare ord vidner, hvor han skriver saaledes: 'Ligesom og David priser det menneske saligt, hvem Gud tilregner retfærdighed uden gjerninger. 'Salig er den mand, hvem Herren ikke vil tilregne synd,' Rom. 4 [6 fslg.; Salme 32, 1 fslg.]. Og efter: 'Af naade er I freste ved troen, og det ikke af eder, Guds er gaven, ikke af gjerninger, forat ikke nogen skal rose sig.' Efes. 2 [8 fslg.]."

Som vi har hørt, saa er helliggjørelsen en følge og frugt af retfærdiggjørelsen. Retfærdiggjørelsen og helliggjørelsen staar saaledes i den inderligste forbindelse med hinanden. Dog maa vi vogte os for at blande dem sammen. Blander vi disse sammen, vil det lede enten til egenretfærdighed eller fortvilelse. Ja, der er forskel mellem retfærdiggjørelsen og helliggjørelsen: Retfærdiggjørelsen fører i et øjeblik, helliggjørelsen fortsættes hos den troende gennem hele livet. Retfærdiggjørelsen er et værk af Gud alene; i helliggjørelsen medvirker den troende med de kræfter Gud gav i gjenfødelsen. Retfærdiggjørelsen er fuldkommen. Helliggjørelsen blir aldrig fuldkommen her i livet.

O! hvilken trøst, at vi ikke behøver og ikke skal bygge vort saligheds haab paa vores egne gjerninger. Thi som kristne vil vi vistnok saa inderlig gjerne gjøre Guds vilje; thi vi drives af Guds Land; men hvor svage er vi ikke! Undertiden kan det synes at lykkes os saa nogenlunde at leve et liv efter Guds vilje, men saa falder vi — i stræbeligheds synder — blir vrede, utealmodige, hovmodige o. s. v. Hvilken trøst da at kunne sige: "Kristi blod og retfærdighed er alt, hvad jeg vil smykkes med; dermed jeg kan for Gud bestaa, naar jeg i himlen skal indgaa."

VII.

Hver eneste sand, god gjerning vil dog Gud af naade lønne.

Det staar altsaa fast, at et menneske frelses ene og alene ved de gjerninger som Jesus udførte som menneskenes stedfortræder. Her maa menneskenes egne gjerninger ikke blandes ind. Men saasnart et menneske kommer til troen, saasnart han har iført sig Jesu retfærdighed, saasnart han saaledes ved Jesus er frelst, vil han, som vi har hørt, begynde at udføre gode gjerninger. Og sjønt det

er Gud selv som giver ham kraft til at udføre disse gode gjerninger, saa vil han dog lønne hver eneste en af dem. Lønnen blir faaledes af naade. Og lønnen bestaar ikke i selve saligheden; thi den faar han som løn for Jesu gjerning, men lønnen er herlig-he d hos Gud. Jo flere gjerninger han udfører her paa jorden og jo mere han maa side her paa jorden for sin troes skyld, desto større vil hans herlighed blive højt oppe.

At Gud vil lønne de sande gode gjerninger læser vi af steder som følgende:

Matt. 10, 41—42: "Hvo der annammer en profet, fordi han er en profet, skal faa en profets løn, og hvo der annammer en retfærdig, fordi han er en retfærdig, skal faa en retfærdigs løn. Og hvo der giver en af disse smaa endog kun et bøger foldt vandt at drifte, fordi han er en discipel, sandelig siger jeg eder, han skal ingenlunde miste sin løn."

1 Kor. 15, 58: "Derfor, mine kjære brødre, bliver faste, urofælige, altid rige i Herrens gjerninger, vidende at eders arbeide ikke er forgjæves i Herren."

Heb. 6, 15: "Thi Gud er ikke uretfærdig, at han skulle glemme eders gjerning og den kjærligheds mæle, som I have vist for hans navn, idet I have tjent og tjene de hellige."

Aab. 14, 13: "Salige ere de døde, som dø i Herren, fra nu af! Ja, siger Landen, og de fulle hvile fra sine arbeider, men deres gjerninger følger med dem."

Dan. 12, 3: "Men de forstandige skal skinne som himmelhvælvingen skinner, og de der førte de mange til retfærdighed, som stjernerne, evindelig og altid."

Matt. 5, 11. 12: "Salige ere I, naar man spotter og følger eder og taler allehaande ondt mod eder for min skyld og lyber det. Glæder og frydner eder! Thi eders løn skal være megen i himlene . . ."

Matt. 19, 29: "Og hver den, som har forladt hus eller brødre eller søstre eller fader eller moder eller hustru eller børn eller agre for mit navns skyld, skal faa hundrede fold igjen og arbe et evigt liv."

Matt. 25, 14—23 (Talenterne).

At disse gode gjerninger vil lønes, det fremholder ogsaa vor bekjendelse. Der læser vi: "Thi det er Guds vilje og udtrykkelige besaling, at de troende skal gjøre gode gjerninger, hvilke den Hellig-aand virker hos de troende, i hvilke Gud ogsaa for Kristi skyld har sit velbehag, og som han forøgger en herlig løn i dette liv og det tilkommende." (Konfordieforml., Gr. Forfl., IV, II.)

VIII.

De gode gjerninger, som den troende udfører gjennem livet, vil paa den yderste dag tjene som vidner paa, at han var i besiddelse af den sande, levende tro.

Vi har hørt, at den sande, levende tro bærer frugt. Frugten er et helligt liv, et liv i gode gjerninger. Vi har hørt, at den tro, som ikke bærer frugt, er en død tro, som intet gavnér.

Paa hin den sidste store dag skal der holdes dom. Dommeren er den alvidende Jesus, Guds evige søn. Da skal han stille faarene fra buffene, de retfærdige fra de uretfærdige, de sande troende fra dem som blot havde en død tro. "Og han skal stille faarene ved sin højre side, men buffene ved den venstre side. Da skal kongen sige til dem ved sin højre side: Kommer hid, J min Faders bærsignede! Arber det rige, som eder er beredt, fra verdens grundvold blev lagt! Thi jeg var hungrig, og J gav mig at øde; jeg var tørstig, og J gav mig at drifte; jeg var fremmed, og J toge mig til eder; jeg var nøgen, og J klædte mig; jeg var syg, og J besøgte mig; jeg var i fængsel, og J kom til mig." Matt. 25, 33—36. Disse deres gode gjerninger, som de har udført i livet, skal altsaa være de vidner, som for mennesker og engle skal bevise, at deres tro var den levende, sande, saliggjørende tro.

Den alvidende dommer ved jo hvem det er som har den sande tro. Han kjender sine. Derfor stiller han ogsaa de retfærdige fra de uretfærdige, førend han kalder vidnerne frem. Men hin den store dom skal være en offentlig dom. Engle og mennesker skal være tilstede. Og disse er ikke alvidende. Men forat engle og mennesker skal se og erkjende, at dommen er en retfærdig dom, derfor vil dommeren fremkalde vidnerne, de troendes gode gjerninger. Derfor kaldes ogsaa hin dag: "Guds retfærdige doms aabenbarelse dag." Rom 2, 5.

O Jesus, for din bitre død
Og for din angst og smerte
Hjælp mig ud i min sidste nød,
Giv troen i mit hjerte,
At jeg herfra maa stilles saa,
Jeg salighed maa hisset faa
Hos dig i himmelbolig.

Hvi tøver du, Herre Jesus kær,
At komme hid til dommen?
De sande kristne plages her,
De venter paa din kommen.
Kom dog, kom dog, o dommer blid,
Gjør ende paa al syndig id
Og paa al jammer! Amen.

Luther's Small Catechism

The Historical Origin and Occasion of Luther's Small Catechism.

Four hundred years ago a most remarkable booklet appeared in Germany. This little book was not so remarkable on account of its size; it was very modest in volume, hardly more than three score and a half pages. Nor was it so remarkable because of its title; several books had been published having the same title. Lastly, this little book was not so remarkable on account of its author; Dr. Martin Luther, as we know, wrote several books that were more pretentious in size and name than this little volume. These things did not make this book so remarkable. We must look elsewhere to find the real cause for its unusual popularity; we must look beyond these external things; we must look into the heart and the soul of this little book to find its real value; there we find that which made this book so remarkable. Under its thin shell the kernel of truth is lodged which satisfies the wisest of the wise. We see a Christian personality that hardly finds its parallel save in the author of the Epistles of Paul. We see a moral force that speaks to us in a language that is as child-like as it is deep, as comprehensive as it is simple and sublime. We see a man that has reached the blessed assurance of peace with God through faith in His unlimited mercy; we see him directing the people to the same source assuring them: There is life everlasting and nowhere else! This remarkable book is Dr. Martin Luther's Small Catechism.

It is therefore a most happy arrangement that our Synodical Convention this year, The Four Hundredth Anniversary of Luther's Catechism, has set aside some time for meditation on the significance and merits of this master-piece of religious instruction for the young. As I have been requested to introduce a part of this timely subject, I shall endeavor to point out:

THE HISTORICAL ORIGIN AND OCCASION OF LUTHER'S SMALL CATECHISM.

1. *The religious conditions in the Catholic Church
at the time of Luther.*

At the time when Luther appeared, the corruption of the Catholic Church was so appalling that many, even among the most devout and loyal members of the church, lifted up their

voices in protest; but their testimonies fell upon deaf ears. The true piety and spiritual conception of the clergy and the laity were rare exceptions. The condition in the Church down from the Pope to the sexton was a reproach to its divine founder. The Church had degenerated into a vast external organization led by the Pope and his subordinates and used by them for selfish purposes only. At the court of Rome there existed a spirit of unbelief and licentiousness. The remark that Pope Leo X. made to his secretary gives a true picture of the condition. The Pope said: "All the world knows how profitable this fable of Christ has been to us and ours." The kingdom of Christ was supplanted by an outward kingdom ruled by a succession of ecclesiastical princes that taxed the people to the outmost. "A thousand ways," says a writer, "are devised by which the Romish chair cunningly robs the poor people of their means."

As the head, so the members. The bishops lived in luxury squandering the revenues of the Church in sensual pleasures. Luther, was, indeed, fully justified to lift up his voice against these wolves in sheep's clothing. "O ye bishops," he says, "what will you ever answer Christ for having so shamefully neglected the people and never for a moment discharged your office? I invoke no evil upon your head; but you withhold the cup in the Lord's Supper, insist upon the observance of your human laws, and yet, at the same time, do not take the least interest in teaching the people the Lord's Prayer, the Creed, the Ten Commandments, or any part of the Word of God. Woe unto you!" The priests were coarse and ignorant, spending their time in hunting and drinking, entirely neglecting their flocks. Neander, one of the greatest church historians, says: "The majority of the clergy possessed no other qualifications for their office than a certain skill and expertness in performing the mechanical ceremonies of the Church." And a Catholic writers says: "In the fifteenth century the worldliness of the clergy reached a height not possible to surpass."

The same sad condition existed also at the monasteries. John Schephower, a monk, writes: "The manner in which they live is shocking. They understand much better to draw liquor from goblets than to obtain useful information from books. With drinking companions they sit in taverns, carry on games and use the foulest language."

This deplorable condition in the Church certainly put its stamp also on the public worship and the religious instruction of

the young. The theology of the Church had degenerated into scholastic subtleties and idle speculations. Superstitious rites, image-worship, and saint-worship constituted the service of God. Myconius, a monk, who became a Lutheran, writes: "The sufferings and merits of Christ were of little account. Great stress, however, was put upon the necessity to do, not what God had commanded in His Word, but what the monks and priests had invented because these works brought money into the treasury." The mass had become the central point in the worship; preaching had fallen into disuse. The religious instruction of the young no longer was considered a part of the priests' work. The children were supposed to learn the Creed and the Lord's Prayer from their parents or their sponsors, as no public schools existed. Some Latin schools were in operation, but they were few in comparison to the great mass of young people in need of them; furthermore, they were established only for those who intended to become priests. The people, and especially the young, sank deeper and deeper into superstition and rank ignorance. A booklet which contain the ABC, the Creed, the Lord's Prayer, and a number of other prayers, served as a manual for the instruction of the children. This booklet was filled with idolatrous adorations of the saints. One prayer to Mary reads: "O Mary, thou mediator between God and man, make thyself the medium between the righteous God and me, a poor sinner! O Mary, thou helper in all anguish and need, come to my assistance in all sufferings! O Mary, thou restorer of lost grace to all men, restore unto me my lost time, my sinful and wasted life!" Another prayer calls Mary the "mighty queen of heaven," the "holy empress of the angels." The book also directs that a prayer in order to be effective must be spoken before the figure which had appeared to St. Gregory. Still another prayer assures 24,600 years and 24 days of indulgence when spoken before the form of St. Gregory. Everything, even the Creed and the Lord's Prayer, was made to serve Romish superstition and idolatry. Melanchthon justly states in the Apology to the Augsburg Confession: "Among our adversaries there is no catechization of the children whatever—in many regions during the entire year no sermons are delivered, except in Lent."

The church visitations held by Luther, Melanchthon, and Bugenhagen revealed the same deplorable conditions. Concerning these visitations Melanchthon writes: "What can be offered in justification, that these poor people have hitherto been left in such

ignorance and stupidity? My heart bleeds when I regard this misery! Often when we have completed a visitation of a place, I go to one side and pour forth my distress in tears. And who would not mourn to see the faculties of man so utterly neglected, and that his soul, which is able to learn and grasp much, does not even know anything of its Creator and Lord." Upon the same subject Luther wrote to Spalatin: "Conditions in the congregations everywhere are pitiable, inasmuch as the peasants learn nothing, know nothing, never pray, do nothing but abuse their liberty, make no confession, receive no communion, as if they had been altogether emancipated from religion."

2. Luther's Preparatory Work for his Small Catechism.

Fully realizing the deplorable condition in the Church, Luther started a series of sermons on the Ten Commandments during the summer of 1516. When he had finished this series, in February, 1517, he preached during Lent of the same year a series of sermons on the Lord's Prayer. He also wrote an exposition for publication on the Ten Commandments based upon his sermons preached during 1516 and 1517. Sebastian Muenster praised this work highly in the following words: "Luther explains the Ten Commandments in such a spiritual, Christian, and evangelical way, that its like can not be found, though many teachers have written on the subject." The following year (1518) Agricola published Luther's sermons on the Lords' Prayer with some additions. These additions did not fully meet with Luther's approval. Therefore he published himself the sermons in their original form the following year. The humanist, Beatus Rhenanus, wrote to Zwingli that he was much interested to see Luther's sermons on the Lord's Prayer offered for sale throughout Switzerland. At Venice they were translated into Italian without Luther's name. The Italian censor wrote the following regarding the sermons: "Blessed are the hands that wrote these sermons. Blessed are the eyes that see them. And blessed will be the hearts that believe these sermons, and cry to God in such a manner."

In 1520 Luther collected the results of his labor on the Ten Commandments and the Lord's Prayer. He added a third part to this work and published the whole work under the name: Confessional Mirror for the Common People. The third part, which he added, is his explanation of the Creed. The Confessional Mirror for the Common People is an important forerunner

of his Small Catechism, as it forms the basis for the treatment of the first three parts in his Small Catechism. This little book proves conclusively that Luther broke away from the traditional manner of the Middle Ages and took a firm stand on Scriptural ground. In this book he sweeps away the great mass of external material handed down from the Middle Ages. He says: "God so ordered it that the ordinary Christian, who is unable to read the whole Bible, should be taught the Ten Commandments, the Creed, and the Lord's Prayer, for these three parts contain the essentials of Christian knowledge." Instead of following the old traditional division of the Creed into twelve parts, Luther divided it into three parts with special reference to the work of the Triune God in saving man. This little book was enthusiastically received, and was published in numerous reprints within a short time. So great was the demand that many, who could not obtain printed copies, copied the book themselves. Again in 1523 Luther preached a series of sermons on the Ten Commandments, the Creed, and the Lord's Prayer. As a new feature in this series, he added Five Questions on the Lord's Supper. This addition was taken from one of his sermons on the Holy Communion, and was directed to the expected communicants as a guide for their instruction and self-examination.

In summing up the work of Luther on catechetical topics, we find that he repeatedly preached on the Five Chief Parts of the Catechism from 1516 to 1529. From this we see that Luther's Small Catechism grew forth from intense pastoral occupation with the catechetical material. His writing of the Catechism is, therefore, the result of thirteen years of strenuous labor.

3. The Writing of the Small Catechism.

More and more the necessity of writing a suitable book for the religious instruction of the young made its demand upon Luther. But as he was occupied with numerous duties, he did not at first dare to undertake the work. He therefore commissioned Justus Jonas and Agricola to undertake the work. The work, however, was not carried out as Jonas and Agricola soon moved away from Wittenberg. Luther, therefore, decided to undertake the work himself. But before he was able to do so, a booklet appeared in 1525, written by Bugenhagen. This publication presented mainly Luther's explanation on the Chief Parts of the Catechism, and it adhered closely to the thoughts set forth by Luther in his catechism sermons. In this booklet

Baptism and Communion appeared for the first time as separate parts.

In 1528 Luther again preached three series of catechism sermons. Each series treated the Five Chief Parts of the Catechism. The last series was preached after Luther had taken part in the visitations in Saxony. The conditions he met there were so deplorable that he did not dare any longer to put aside the task of writing a suitable book for the religious instruction of the young. This we clearly see from his preface to the Small Catechism. "The deplorable condition," he says, "in which I found religious affairs during a recent visitation of the congregations has impelled me to publish this Catechism, or Christian doctrine, in this small, plain and simple form."

In the last part of 1528 or the first part of 1529, Luther entered upon the task of writing his Small Catechism. The rich material which he had gathered for his catechism sermons, his extensive knowledge of the wants of the young, and his deep insight into the spirit of the Gospel, made him preeminently fitted for the task. The first Three Parts, with the text and his explanation, were ready for publication in the middle of January, 1529. They were printed in the form of tablets to be hung on the wall. The last Two Parts, which were also printed in tablet form, were not ready until two months later because of Luther's illness and pressing work. Luther called his work Catechism, that is, elementary Christian instruction in the form of questions and answers. Many believe that the Small Catechism did not appear in book form before May, 1529. Besides the Five Parts with the text and Luther's explanation, the Catechism contained a preface, prayers for morning, evening, and mealtimes, a table of duties, and a marriage formula which was left out in later editions.

The appearance of Luther's Small Catechism makes the year 1529 the most significant year in the history of religious instruction. It is therefore not more than just and right that we, as Lutherans, center our thoughts and hearts on this remarkable book which next to the Bible is the most important book.

Let me close this paper by quoting the testimony of sainted Bishop Bang of Norway regarding Luther's Small Catechism. He says: "The Catechism is precious for the reason that Luther in his explanations strikes a personal subjective and confessional note. When at home I read the text of the Second Article in silence, and then read Luther's explanation aloud. It seems to

me as if a hymn rushing heavenward rises from the precious record of facts; it is no longer words only, but the sound of a living being. It is Christianity transformed into flesh and blood. It sounds like an oath of allegiance to the flag. In its victorious tone we see the marching tread of the myriads of believers of nineteen centuries, we see them moving onward to victory and to peace under the floating banner of the cross. And we, too, are drawn along in the march by a power we can not express in words."

JOHN HENDRICKS.

* * *

Introduction to the Study of the Catechism.

"Therefore I entreat you all, for God's sake, my dear brethren who are pastors and preachers, to give yourselves to your ministry with your whole hearts. Have pity upon the people committed to your charge, and help us teach them, especially the young, the Catechism." So writes Luther in his preface to this little book. Is it too much to say that the Reformation movement of the 16th century has come down from generation to generation, because pastors and teachers, at least to some extent, were faithful to this advice of teaching the Catechism to the young?

This year all the various Lutheran bodies are celebrating the 400th anniversary of the Catechism which was more than twelve years in the preparation of being written and carefully rewritten. To be correct we must say that this book had been in preparation for more than twelve centuries, for not only did Luther make use of other catechisms written by his contemporaries, but he studied and adopted phrases from several catechisms of the early Christian Church. Thus we have the wisdom of many church fathers packed into one small text-book by the greatest of all the church fathers. For us Norwegians it is interesting to know that the first translation of the Catechism into our grandparents' language was made in 1532 at the official command of Knud Gyldenstjerne, a Catholic bishop in Fyen, Denmark. The translator, Jørgen Jensen Sadolin, to please the Roman bishop, omitted Luther's name as the author, and wrote on the title page: "*Een Catechismus eller then sande hellige Kirckes gamle Lærdom.*"

We are told of a picture, a scene in a school-room, where Luther sits in the midst of the children teaching them the first article of the creed. Jonas is distributing catechisms, and in the

back of the room stand a number of teachers, that they may learn from Luther how to teach the children. I like to think that one of these teachers listening to Luther is the old Norwegian Synod in our endeavor to maintain Christian Day-Schools. What would these nurseries be without the little Catechism? For the contents of this book are the pure milk of the Scriptures, easy to digest, giving the child all the necessary ingredients for spiritual growth. Nor is it only that Luther's explanations are well adapted for memorizing, but they appeal to the hearts of the little ones. Consider the explanation of the 5th Commandment: "We should fear and love God, that we may not hurt nor harm our neighbor in his body, but help and befriend him in every bodily need." There is power there to persuade the child of God not only to hear, but to do the Word. Well may we thank God for the Catechism, for it is a manual of Christian discipline.

There seems to be some question amongst some church bodies as to how they should celebrate this anniversary. We of the Synodical Conference need not ask the question, for our program of Christian Day School gives us the opportunity of doing as Luther advises in the preface: "Help us teach them, especially the young, the Catechism."

The little book has been compared to many beautiful things, but perhaps Johan Arndt spoke most eloquently when he said: "That as occasionally we find a comb of honey which the bees have gathered from the sap of the choicest flowers in the fields, so the little Catechism is the choicest honey which Luther gathered from the Word of God."

Allow me to add a composition written in my school by Edbert Amble, 6A, June 5, 1929, on, "Why I love my Catechism."

"I love my Catechism, because it has taught me many things. It first of all has taught me to obey my mother and father and other persons who are above me. It has given me the commandments and articles. It has given me the petitions and the sacraments. It is teaching me everything I should know about the Lord. I have also been taught how and why the Lord died for me. That is more than any other book can tell, as the Catechism does. Although it is a small book, it tells more about the Savior than any other book except the Bible. The Catechism is a true book also."

ERLING YLVISAKER.

* * *

The Contents of the Catechism.

The value of the 400th anniversary of the Catechism must lie in our humble restudy of its text. To think to do more is like setting a lamp by the garden when the full spring sun is already warming every clod of dirt.

Our paper would study the contents of the Catechism on the basis of Dr. Walther's theses on "Law and Gospel," that light-house on the shores of American Lutheranism. We dare to do this, of course with acknowledgement, because we know that the Catechism, just as does the Bible, leads the sinner to the blessed truth that "Jesus Christ is the end of the law for righteousness to every one that believeth."

For the first, then, the contents of our Catechism consist of two altogether different doctrines, law and gospel. The Bible teaches indeed, at one time, "do this and live," and at another time, "You have a righteousness given unto you." Millions have blessed God for the Catechism in that it has made plain the inner harmony between these two doctrines.

Luther indeed let stand the fact that, 1. "both doctrines are God's word; 2. both are equally necessary; 3. both are for all mankind; 4. both indeed have as their final purpose the salvation of men."

But he did mark the differences. First, that one, the law, is known by man who takes it altogether in the wrong way; and second, the gospel, is altogether strange to our minds that run in a rut grooved by inherited work-righteousness. Therefore he put the ten commandments first, passing from the known to the unknown, a good rule a teacher will follow.

He also marked this difference, the law says, "You do this" (Luther's, "we should"), while the gospel says, "God has done it." Then he points out that the law promises life to him who keeps its statutes, while the gospel promises life to one who has *not* kept the law.

With its demands the law joins a fearful threat. So Luther: "Good threatens to punish all those who transgress these commandments." But with the promises of the gospel comes no threat. So with the second article. Luther does not embitter the sweet drink of its forgiving contents by one word of threat.

When we say that Luther in his Catechism had made plain the deep inner harmony of law and gospel we do *not* mean, he made a little lighter the crushing weight of the law. No, he

arrays the ten commandments in one solid line, and, they, held together by the chain, "thou shalt fear and love God," mow down all but those who are created anew unto good works. That is at the bottom of the statement of Dr. Reu, "The great significance of the small Catechism is the deep evangelical understanding." (Catechetics, page 100.)

Nor does it lie in the Catechism's harmonization of law and gospel that the gospel is made into a great "do." No, the second article's "What is meant by this" is the lullaby of heaven to quiet the fears of terror-stricken sinners.

So the harmony of law and gospel lies not in subtracting from either the peculiar strength of each. Thus the commandments, as explained by Luther, do not pardon or leave room for sins of weakness. To hate is damning as well as killing, to lust is as evil as committing adultery in deed, to give fifteen ounces where sixteen are promised is sin against the seventh commandment as well as highway robbery.

Yes the Catechism's proclaiming of the law has the ring of the awful majesty that put the fear of the Lord into the hearts of the Israelites. Its terrible holiness makes us feel as if we too stand at the nether part of the mount. Exodus 19, 17.

This Luther himself expresses in his writings, "We must speak the law as if there was absolutely no promises or grace, this for the sake of the stiff-necked and wild, to whom not a word of the gospel should be preached, before they have become frightened and made little in their own eyes."

But he adds, "The law must be preached to the Christians too. The law keeps down the old Adam. For although the law does not concern a Christian as far as he is a Christian, it is necessary as far as he is flesh and blood. And, oh how willingly do not the Christians hear the threats of the law thunder over them; how do they not rejoice when a preacher understands how to proclaim the law in its sharpness and seriousness. For they rejoice when their evil old Adam gets the whip."

But, as it was for Christ a strange task to preach the law, so it was in fact for Luther. For, as he says, "The law having accomplished that for which it is sent, the working of a knowledge of sin and its consequent fear of wrath," Luther turns the Christians to the gospel articles and gospel sacraments. Not, as do the sects, to prayer and feelings of grace. Luther's explanation of the third article fulfill the requirement of 2 Cor. 5, 18, where the ministry is called the ministry of reconciliation. Paul does

not say, "the ministry that preaches *of* reconciliation," but that reconciliation itself preaches. So the gospel is not the preaching of or *about* forgiveness; it is a preaching unto forgiveness. It is forgiveness. "In the Christian Church He (the Holy Ghost) daily and richly forgives me and all believers all our sins." The voice from heaven has thus been caught up by Luther's heart and given expression in words which millions have recited. God be praised for Luther's explanation of the articles!

The Lord's Prayer is the third part of the Catechism. Not the first. For prayer is a good work, and the order divinely established and faithfully copied by Luther is, first repentance (worked by the law), then faith (worked by the gospel articles), and holiness of life (worked by faith in the gospel).

As a hand is created perfect with five fingers so our Catechism has five parts, each part fitly joined together by the thought that Christ is the end of the law for righteousness. When we study the fourth part, Baptism, we know Luther is right when he says, "Baptism *works* forgiveness of sins," and we know the Reformed churches are wrong, when they say that Baptism is a mere work of confession which we do. Jesus says, "Be baptized," yet that is no law, though the words are in the imperative. When a penniless man is told, "take these five dollars," he will not say, "I don't take orders from anyone." "Be baptized" is the biblical "law of faith," and faith will not have anything to do with *our* works (when salvation is considered) but jealously guards and praises *Jesus'* works.

Thus with the fifth part. It is pure gospel, the eating and drinking of Jesus' body and blood, preceded by Confession and Absolution. Just as the angel of Christmas eve first said to the humble shepherds, "Fear not, for behold, I bring you good tidings of great joy," and then was followed by a multitude of the heavenly host, so God has wished to *richly* comfort his humble children, first with absolution unto an assurance that "our sins are thereby forgiven before God in heaven," and then with the visible giving of Christ's glorified body and blood.

That absolution and the sacrament of the altar is the last part of the Catechism is not meant to make less valuable its content. If the thumb of the Catechism hand is the law—pressing us down to despair of ourselves—then absolution and the Lord's Supper is the little finger, inconspicuous indeed, yet God ordained and useful. Here we have the sum of the gospel; the pure odor of the fields of forgiveness; yea, if Christians are

pilgrims, well it is that the sacrament of our Brother of Golgatha abides to the end of the road.

As long as Lutherans believe that the word and sacraments are means of grace, they will delight in the Catechism, and in that they will "meditate day and night." Thus will Lutherans and the Lutheran Church "be like a tree planted by the rivers of water, that bringeth forth his fruit in his season; his leaf also shall not wilter; and whatsoever he doeth shall prosper." (Ps. I, 3.) Amen.

PAUL YLVISAKER.

* * *

The Right Use of the Catechism.

Luther wrote his Catechism, that it should be rightly used by the old and the young. It was to be an Enchiridion, a Handbook, a constant guide for both old and young on the path of life. This book has also enjoyed an enormous circulation and has for four centuries been in universal use in home, school and church. Thirty-seven years after the publication of Luther's Catechism, Mathesius wrote: "Praise God, it is said that in our times over one hundred thousand copies have been printed and used in great numbers in all kinds of languages in foreign lands and in all Latin and German schools." And since then, down to the present day, millions and millions of hands have been stretched forth to receive Luther's Catechetical classic. While during the last four centuries hundreds of Catechisms have gone under, Luther's Enchiridion is still used in many countries as the best text-book of religious doctrine. It is the acknowledged pearl of childhood instruction, its merits being recognized not only by Lutherans, but by all men of all denominations. In the Catechism we have simple affirmations of that which constitutes Christian belief and life. And this is its chief merit, which lifts it above the age which saw its birth and gives it a timeless quality. It is, as one has remarked (G. v. Zechwitz), "a booklet which a theologian never finishes learning, and a Christian never finishes living." It is as up to date in 1929 as it was in 1529. Luther wrote his Catechism chiefly for the Christian home, in order that the Christian homes should again become home-churches, where the house-fathers were both house-priests and house-teachers. It was intended especially for the home, to be a home book to be used by parents for their own profit and as a text-book for the

instruction of the young. At the head of each of the five chief parts of the Catechism stand these words: "As the head of the family should teach it in all simplicity to his household." And even today there is room for the use of the Catechism in the homes; indeed great need of it, for the benefit and blessing of all, both old and young. It is true, we are living in a busy age; we have deviated quite far from the quiet, still mode of life of our fathers. But this has not served to make our homes better; on the contrary, we find homes even among the Christians, which do not distinguish themselves from those of unbelievers. The day is begun and ended without prayer, never a prayer is said before or after meals. The members of the home come and go as they please, and it is difficult, yea, well nigh impossible to gather all together for the meditation of God's word and for prayers. In many homes the Word of God and prayer are wholly neglected, and the children as well as the parents starve and die spiritually. What is the real cause for the alarming situation which President Hoover pointed out, when he told our country recently that "Life and property are relatively more unsafe in this land of ours than in any other civilized country in the world. No part of the country, rural or urban, is immune"? Is it not Godlessness, lack of faith and neglect of using the Word of God through which natural, corrupt man can be changed into a God-fearing lover of truth and righteousness? Speaking about the same matter Ex-President Coolidge said: "The greatest need of America is religion, religion that centers in the home." President Wilson shortly before his death testified: "The one remedy for our evils is a widespread revival of the faith of our fathers, the faith which overcometh the world." It is still true what Luther said: If anything worth while is to be done against the devil, against crime and wickedness, we must begin with the children. We should strive more earnestly than ever to build Godly homes, where God's word is heard. We must have home-instruction, family prayers, family worship. Not a day should pass by when the parents do not pray together with their children, together meditate upon a word of God, together seek counsel, strength and comfort from God. For such family devotion our Catechism is very suitable, often being called the "Little Bible" and the "Bible of the Laity," because it is a brief summary of the Christian doctrine. A brief scripture portion, a short lesson from the Catechism, a prayer, how little time such a family devotion requires! But what great blessings are involved in them! We

must return to the practice of Luther, namely that we together with our children daily meditate upon and pray the Catechism. According to Luther it is the duty of every Christian to learn constantly, and he included himself in such study. In his preface to the large Catechism we read: "But for myself I say this: I am also a doctor and preacher, yea, as learned and experienced as all those may be who have such presumption and security; yet I do as a child who is being taught the Catechism, and every morning, and whenever I have time I read and say word for word the Ten Commandments, the Creed, the Lord's Prayer, the Psalms, etc. And I must still read and study daily, and yet I cannot master it as I wish, but must remain a child and pupil of the Catechism, and am glad so to remain."

April 18, 1530, Luther repeated this in a sermon as follows: "Whoever is able to read, let him, in the morning, take a psalm or some other chapter in the Bible and study it for a while. For that is what I do. When I rise in the morning, I pray the Ten Commandments, the Creed, the Lord's Prayer, and also a Psalm with the children. I do so because I wish to remain familiar with it, and not have it overgrown with mildew, so that I know it." In another sermon of the same year, Luther warns: "Beware lest you become presumptuous, as though, because you have heard it often, you knew enough of the Catechism. For this knowledge ever desires us to be its students. We shall never finish learning it, since it does not consist in speech, but in life. . . . For I also, D. Martinus, doctor and preacher, am compelled day by day to pray and to recite the words of the Decalog, the Creed, and the Lord's Prayer as children are wont to do. Be not ashamed to do likewise. You will experience excellent results."

Elsewhere he says: "This Catechism is truly a Bible of the laity, wherein is contained the entire doctrine necessary to be known by every Christian for salvation." How important to study it, to meditate on its contents!

Let us not forget that we and our children are and will remain poor sinners as long as we are here on earth. We will never attain perfect sanctification in this present life. Therefore we must also be reminded of the Ten Commandments, in which God makes known his will and shows us what we lack and that we are all sinners. Nor let us forget that on account of the sins which still cling to us, the comfort of the gospel will not remain in our hearts. Therefore, we daily need to meditate upon the Creed which holds before our eyes and shows us the grace and mercy

of God as revealed in Christ Jesus and offered us through the gospel. How slow we are to learn the great art of praying aright, that in the name of Jesus we may approach God and ask him with all boldness and confidence, as children ask their dear father for something. Therefore we must daily pray the Lord's Prayer, ever anew learn it. Likewise we daily need to be reminded of our baptism and the precious Covenant of grace which God there established with us, and to diligently consider the blessed Sacrament of the Altar, instituted for the nourishing of our spiritual life and in which Christ offers and seals unto us the gifts of grace procured by his suffering and death.

Attention must also be called to the "Table of Duties," better known as "Hustavlen," concerning which Daniel Kauzmann in his Handbook of 1569 says: "It is called 'Haustafel' of the Christians because every Christian should daily view it and call to mind therefrom his calling, as from a table which portrays and presents to every one what pertains to him. It teaches all the people who may be in a house what each one ought to do or leave undone in his calling." Truly, the Catechism is a precious gift of God to us, and how important that we diligently pray it and meditate upon it in our homes! This dear "Bible of the Laity" is indeed a main support for a happy and blessed Christian home and belongs in the home where it may be profitably used for doctrine, for reproof, for correction, for instruction in righteousness; that the man of God may be perfect, thoroughly furnished unto all good works. The Holy Scriptures, the Bible itself should be read and studied daily, but when we go to the Catechism we are not leaving the Bible; for it contains nothing but God's Word, presenting, in a way easily understood, the fundamental truths of the way of salvation. Its use will help us to learn to know the Bible itself and to apply its lessons of instruction and comfort to our own lives.

Especially should parents whose children are attending school or are reading for confirmation occupy themselves with the Catechism, and see to it that their dear ones are learning the Catechism well and not only learn it by heart, but also understand it; above all, that they may love it. The children are often timid and do not dare to direct a question to the teacher or pastor, and it happens that they pass lightly over a lesson without understanding it. Here the parents can and should co-operate. They are the natural teachers of the children, ordained by God himself. Incessantly, therefore, Luther urges the fathers and mothers

not only to bring their children to church, where the Catechism was explained on Sunday afternoons, but themselves to teach the children. He was convinced that without their vigorous co-operation he could achieve but little. "The Christian home," he insisted, "must become church and school." Every housefather is a priest in his own house, every housemother is a priestess; therefore see that you help us to perform the office of the ministry in your homes as we do in church. If you do, we shall have a propitious God, who will defend us from all evil. In the Psalm (78, 5) it is written: "He appointed a law in Isreal, which he commanded our fathers, that they should make them known to their children."

Luther blames the parents for the prevailing ignorance. "They are altogether careless." "Let the head of the household teach the servants, let the mother teach the maids, let both teach the children! Beware lest you neglect your office!" And he sums it up in his Introduction to the large Catechism: "Therefore it is the duty of every father of a family to question and examine his children and servants at least once a week and to ascertain what they know of it, or are learning, and, if they do not know it, to keep them faithfully at it."

Blessed are the parents who in their homes together with their children diligently occupy themselves with the Catechism, in the fear of God. They will experience the blessing of the Lord upon their own hearts, they will learn to understand the Holy Scriptures better, become more firmly grounded in the truth to salvation, increase in holiness and become more rich in good works. And where the truths of the Catechism are inculcated upon the minds and the hearts of the children, these will increase in faith, be fortified against all false doctrines, which Satan scatters about to ensnare people, strengthened in their fight against sin and evil, and enabled to give a reason for the hope they entertain. Truly the Catechism belongs in the home as a book of instruction, comfort, edification as well as admonition and warning. "Let each his lesson learn with care, And all the household well shall fare."

The training and education of the child belongs primarily in the home, to the parents. The God-ordained home is expected to care not only for the body, but also for the soul, for the whole education of the child. On judgment day, God will demand the children of their parents, and *they* will have to give account.

The other God-ordained educational agency is the church,

whose commission is to save souls. "Go ye, therefore, and teach all nations, baptizing them in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost; teaching them to observe all things whatsoever I have commanded you." Matt. 28, 19. 20. An essential part of the church's work is to take care of its children, not only by baptism, but also by instructing and training them in the Word of God. In order to carry out its duties most economically and efficiently, the church establishes schools, parochial or Christian schools, which are maintained by it and conducted under its supervision. Because the church has the duty to teach those who are baptized to observe all things which Christ commanded, that is, the whole word of God, therefore it becomes so necessary to establish Christian schools. Luther saw this need of Christian schools and he devoted himself to the solution of the problems of establishing schools. In 1524 he sent forth, in the form of a booklet, a ringing appeal to the councilmen of all cities in Germany that they should establish and maintain Christian schools.

When planning and writing his small Catechism, Luther did not overlook the schools and the school-teachers. His Catechism very soon became a text-book in the schools, and down to the present day no other book has become and remained a school-book for religious instruction to such an extent as Luther's small Catechism. And rightly so; for even Bible History must be regarded as subordinate to it. The assertion of modern educators that instruction in Bible History must precede instruction in Luther's Catechism rests on the false assumption that Luther's Catechism teaches doctrines only. But the truth is that it contains all the essential facts of salvation as well, though in briefest form, as appears particularly from the second Article, which enumerates historical facts only. Luther's Enchiridion presents both the facts of salvation and their divine interpretation. The picture for which the small Catechism furnishes the frame is Christ, the historical Christ, as glorified by the Holy Spirit, particularly in the writings of the Apostle Paul. In the Lutheran Church the small Catechism, therefore, deserves to be and always to remain what it became from the first moment of its publication: the book of religious instruction for home, school, and church; for parents, children, teachers and preachers, just as Luther had planned and desired.

Contrary to the views of some modern pedagogues, Luther stressed the need of *memorizing* the Catechism. He was satisfied with a minimum—the first three Chief Parts and the words of

Institution, in the sections of Baptism and the Lord's Supper. He has by no means overlooked the need of explanation and application. But as a foundation of thorough instruction he demanded that the teachers drill the Catechism text. As he says in his Introduction to the small Catechism: "Young and simple persons must be taught a definite text; otherwise, if you teach a certain form this year and another next, you will simply confuse them, and your labor will be lost. Settle on a certain form and stick to it forever, then drill it word for word until they are able to know and recite it."

Selfevidently, it was not Luther's opinion that instruction or memorizing should end here. In the Preface to the Small Catechism, he says: "After you have thus taught them this Short Catechism, then take up the Large Catechism, and give them also a richer and fuller knowledge. Here explain at length every commandment, petition and part with its various works, uses, benefits, dangers, and injuries as you find these abundantly stated in many books written about these matters." Then, as Luther often repeats, Bible verses, hymn and Psalms were also to be memorized and explained.

Luther also laid great stress on the correct understanding. To him instruction did not mean mere mechanical memorizing, but conscious, personal, enduring, and applicable spiritual appropriation. He says: "After they (the children) have well learned the text, then teach them the sense also, so that they know what it means." Correct understanding was everything to Luther. Sermons in the churches and catechizations at home were all to serve this purpose.

J. B. UNSETH.

Indberetninger.

Komiteen for Hedningemission.

Var. 1. Siden pastor G. O. Lillegard antog kald fra Boston norske-lutherske menighed, har vort samsfund kun haft en arbeider paa hedningemissionsmarken, nemlig Miss Anena Christensen.

Var. 2. Komiteen bevilgede pastor Lillegard \$100.00 til at hjælpe ham bestride hans flytningssomkostninger. Desuden siktede han \$500.00 i forslud med den forstaelse, at denne sum skulle regnes som vort samsunds bidrag til Missouri-Synodens Minamission, efterat pastor Lillegards eiendom i Kina var blevet solgt. Det kan berettes, at hans eiendom nu er blevet solgt og har indbragt tilstrækkeligt til at dække den sum, som blev udbetalt til ham.

Var. 3. Bidragene til negermissionen er iaa betydelig mindre end ifjor. Lad os ikke glemme denne vigtige mission, som jo er vor egen mission.

Var. 4. Hedningemissionen har altid været en vigtig gren af kirkens arbeide, og selv om omstændighederne har ført det med sig, at vi ikke har gjort saa meget for denne mission, bør vi dog ikke tage den af syn, men mindes den baade i vores bønner og med vores gaver.

Paa komiteens vegne
Lauritz S. Guttelbø, sekretær.

Komiteen for Indremission.

Skal missionen, den største og saligste gjerning paa jord, lykkes, er der tre ting, som maa til: Marken, mænd og midler. Mangler en eller flere af disse, kan ikke gjerningen blomstre, som den burde.

Hvad vilde det hjælpe, om vi havde mænd og midler i mængdevis, dersom vi manglede marker? Og hvad vilde det hjælpe, dersom vi havde marker og midler, men ingen mænd at sende ud i høsten? Og kunde arbeidet lykkes, som det kunde og burde, dersom vi havde marker og mænd, men manglede midler, saa at arbeiderne ikke kunde vie al sin tid og kræfter til tjenesten? Vi ser altsaa, i hvilket afhængigt forhold disse tre ting staar til hverandre.

Hvordan staar til nu til iblandt os med hensyn til disse tre saa vigtige og nødvendige betingelser for en velsignelsesrig missionsvirksomhed? Hensigten med denne indberetning er at give vort samsunds medlemmer besked derom.

Marker! Mangler vi marker? Nei! Den ene mark efter den anden aabner sig for os. Den som ikke her ser Herrens styrke, maa være blind. Saar har vi optaget arbeidet paa to nye steder. Ifjor sommer besluttede Central Lutheran Church i Duluth, Minn., at træde ud af den norske-lutheriske kirke i Amerika og henbendte sig til Synodens formand og dens indremissionskomite med bøn om hjælp til kaldelse af prest. Pastor Ahlert Strand antog kaldet til denne menighed og tiltraadte den første søndag i oktober. Rosebud County Parish, Mont., før betjent af Missouri-Synoden, har henbendt sig til vor synode med bøn om betjening, da den overveiende del af disse folk er skandinaver. Dette skal være en løbende mark, og eders komite kunde ikke forsvare at sige nei til dette tilbud. Kandidat Hans Theiste fra Concordia Seminar, sønnesøn af missionær Hans Ustrup, er blevet kaldt til denne mark. Nylig har en anden menighed henbendt sig til vort samsfund med bøn om betjening, men indremissionskomiteen har endnu ikke haft anledning til at overveie sagen. Og overalt hvor sjæle findes udenfor den kristne kirke, der har vi vor missionsmark. Vi kunde med Herrens velsignelse vistnok optage missionsarbeide i næsten hvilken som helst af vores større byer. I sandhed høsten er stor!

Mænd! Er der for tiden nogen mangel paa arbeidere iblandt os? Nei. Skjønt kun en af vore egne sønner, kandidat Einar Anderson, dimitteredes fra prestestolen i St. Louis iaar, er der to ældre kandidater af norsk bryd, kandidaterne Brewer og Theiste, begge sterkt interesserede i den norske Synode, som har tilbudt den sin tjeneste. Førstnævnte er blevet kaldt til Forest City, Iowa. Fra vores menigheds-skoler og vort Bethany College kan vi i fremtiden vente flere og flere, der vil vie sit liv til Kirkens tjeneste. Bønnen, som Meesteren selv har befalet os at bede, "beder derfor høstens Herre, at han udsender arbeidere i sin høst", er blevet bøn-hørt iblandt os, og vil blive bøn-hørt; thi alle Guds forøjtelser er i Herren, ja og amen.

Og midlerne da? Hidtil har det lykkedes os at undgaa underbalance i missionskassen. Saar viser kassererens rapport, at \$8,591.00 er tilflydt denne kasse, næsten et tusen dollars mindre end ifjor. Men saa har vores udgifter været mindre paa grund af den "subsidy reduction", som for en tid tilbage blev sat i kraft. (Paa grund af udvidelse i vort arbeide kommer mere til at trænges det kommende aar.) Ogsaa iaar har fastekollekten lykkedes, og mere blev ydet til indremissionen paa denne maade end ifjor. Men midlerne for fremtiden? Vil der komme tilstrækkelige midler ind for at sende arbeidere ud i de nye marker, som aabner sig for os? Vi

har den tiltro til Herren, hvem guldet og sølvet tilhører, og som leder hjerterne som vandbælle, at naar Frelserens ord gjennem hans kirke paa jord lyder, "Herren har dem behov", at hans troende vil straks fremfende dem.

Herved være missionens hellige sag paa det hjerteligste anbefalet. Herren selvaabne marker, udsende mænd og skaffe midler tilveie, hans naadige navn til øre og dybfjøchte sjæle til frelse og salighed.

Jøst in A. Petersen, sekretær.

Komiteen for menigheds-skolen.

Komiteen for den kristelige barneskole har holdt tre regelmæssige møder i det forløbne aar samt ogsaa ved forrespondance drøftet og ordnet med sager angaaende menigheds-skolen.

Med tak til Gud kan berettes, at foruden de 11 skoler, som allerede er igang og drives, ogsaa en privat menigheds-skole er oprettet hos pastor H. M. Tjernagel. Desuden er menigheds-skolen i Minneapolis, pastor C. A. Moldstads kald, blevet menigheds-sag.

Synodens menigheds-skolekasse har ogsaa iaa været til overmaade stor velsignelse. En del af vores skoler kunde neppe været holdt gaaende, om de ikke havde haaret hjælp. Komiteen vil minde om Synodens beslutning ved sidste møde at lade juletræofringerne gaa til menigheds-skolekassen. Desuden vil komiteen opmunstre personer, som vel kan affe nogle af sine midler til denne kasse, at hde større gaver eller ofringer; thi sagen er vigtigere og mere ansvarsfuld, end de fleste af os forstaar. Lad os bare komme ihu Guds udtrykkelige befaling og velsignelse angaaende denne vigtige gjerning. Til alle, som i det forløbne aar har ydet til denne kasse, siger komiteen hjertelig tak.

Det er med glæde, komiteen kan berette, at rapporterne fra vores menigheds-skoler viser en gjennemgaaende god føgning, lidt alvorlig sygdom, og præsterne har taget del, især i den kristelige undervisning.

Komiteen tror ogsaa, at Synoden bør vælge en skolesuperintendent. Denne kunde visseelig være til stor hjælp og velsignelse for lærere og skoler, som allerede er igang, samt ved oprettelse af saadanne skoler i menigheder, hvor de burde og skalde drives.

O. A. Smedal, sekretær.

Komiteen for Church Extension.

The Church Extension Committee has granted two loans during the past year. One to Somber Norw. Ev. Luth. Church, Rev. A. J. Torgerson's charge, and one to the Synod congrega-

tion at Belview, Rev. Chr. Anderson's charge. Each of these loans amounted to \$1,000.00.

A. HARSTAD, Pres. of Committee.

Komiteen for finanser.

Finanskomiteen har holdt to møder sammen med kassereren. Et overslag blev udarbeidet, sendt til præsterne og offentliggjort i vores kirkeblade. Desuden har undertegnede, medlem af komiteen, været tilstede ved andre komitemøder samt ved to møder af Bethany College Board of Regents.

Komiteen vil indtrængende gjøre samfundet opmærksom paa:

1. Lærerlønskassen.

Synoden har nu sin egen høiere læreranstalt. Det medfører betydelig udgift, som maa børes fornemmelig ved bidrag fra samfundets medlemmer. Det er erfaringen med saadanne skoler. En læreranstalt maa have lærere, og lærerne maa lønnes.

Synoden har oprettet en lærerlønskasse. Den vil, at dens lærere skal lønnes. Denne kasse blev ikke betenk med tilstrækkelige bidrag fra skoleaarets begyndelse. Maaske var det paa grund af forsømt påmindelse.

Følgen deraf blev forlegenhed for det nødvendige til lærerløn ved slutningen af skoleaaret. Man blev derfor nødtvungen til at trække fra bidrag ydet til afgang af skole-eiendommens gjeld og anvende til lærerløn. Det er ikke som det bør være. Det er ikke, hvad samfundet ønsker. Det bør rettes paa.

2. "The Duplex Envelope System."

Komiteen vil fremdeles opmunstre og tilraade, at dette system til indsamling af bidrag til samfundets gjøremaal saavidt mulig benyttes i alle vore menigheder. Da vil midler til samfundets drift komme ind regelmæssigt og hensigtsvarende. Da vil meget være vundet og arbeidet lettes.

Samfundet undgik efter at lide underbalance i de løbende udgifter. Det vil fryde mange. Det vil forsøge meget synodemødets fæstlighed.

En tak ønskes udtalt til samfundets medlemmer og venner for al velvillig støtte ydet ogsaa iaar til Synodens gjøremaal og gjenopbyggelse.

"Takk Herren, thi han er god, hans misfundhed varer evindelig."

Herren velsigne synodemødet!

C. F. Quill, sekretær.

Annual Report Board of Regents, Bethany Lutheran College.

The membership of the Board of Regents has been as follows: The Pastors J. E. Thoen, J. A. Moldstad, G. A. Gullixson, A. J. Torgerson, S. C. Ylvisaker and Messrs. K. T. Dahlen, C. S. Olsen and Gr. Vaala. The following officers were elected: Pres., J. E. Thoen; Vice-Pres., J. A. Moldstad; Secr., S. C. Ylvisaker; Treas., E. J. Onstad.

Meetings have been held as follows: June 19-20, July 17-19, August 13-14, September 18, November 20-21, 1928; January 15-16, April 30, May 1, 1929.

The report of Prof. O. B. Harstad, our representative at Concordia College, St. Paul, shows an attendance of three students from our Synod at this school, all in the Freshman College class. Our representation at Concordia College ceases with the close of this school year. Our teacher at Dr. Martin Luther College, New Ulm, Prof. Levorson, reports three students in attendance at this school, one graduating this year. At Concordia Theological Seminary, St. Louis, we count seven students in attendance from our circles, of whom three graduate this year. Representatives of the Board have on several occasions visited this group during the course of this year.

At Bethany College we find our work and interest to be centered more and more. And naturally so. It is the one institution we may call our own, and it is here our greatest problems undoubtedly will have to be solved. It has been a source of great encouragement to those who labor at the school itself and the members of the Board to note the ever increasing interest in and love for Bethany on the part of the members of our church. May this spirit continue!

The total enrollment at Bethany has been 58 this past year. The faculty has comprised the following: President, Rev. H. M. Olsen; Registrar, Prof. Alvin Natvig; Treasurer and Business Manager, Prof. E. J. Onstad; Prof. Joh. Monich, Mrs. Frieda Monich, Miss Clara M. Hagen (Dean of Women), Miss Agnes Kloster, Prof. Theo. Wachnitz (Director of Music). Professors Natvig, Onstad, Joh. Monich, Mrs. Monich, and Miss Hagen have accepted appointment for next year. Prof. Walter Buszin of Chicago has been elected Director of the Music Department for the coming year. Mrs. Midtboe will continue as cook and Mr. I. N. Thoen has been appointed janitor. We have been

unable to fill the position of Dean of Woman or that of teacher in the Commercial Department to this time.

The Board has to the best of its ability co-operated with the faculty in conducting the affairs of Bethany in accordance with the principles and wishes of Synod. So far as we have been able to determine the progress of the school is steady; the general health of the students has been good, and teachers and students have labored diligently. We look forward to the time when a large number of our young people may enjoy the advantages offered here and our work as a synod may reap the benefits which naturally follow.

During the past school-year the so-called Gentlemen's Agreement was liquidated by securing donations and loans to cover the amount of \$15,000.00 agreed upon. As a result, the Bethany Lutheran College Association is ready at this meeting to deliver the deed covering the grounds and buildings to the Synod. After conferring with the Finance Committee of Synod, the Board caused a new entrance to be made, whereby a separate boys' dormitory was gained. The expense involved was \$1,258. We arranged to buy the organ at the low price of \$1,000, and hope that special donations will soon be sufficient to take care of this item. It has also been necessary to renew the insurance. The gift of canned goods and other supplies brought by congregations far and near have been most welcome. Little, comparatively, has been appropriated toward student aid since the resolution went into effect requiring notes. The Board has sanctioned the system of scholarships advertised in the catalog, and hope that this will make it easier for some to decide to attend Bethany College. We have continued to study the question of student self-help, but have as yet found no real solution to propose. A museum has been started and Rev. Torgerson asked to develop this. The Rev. Torgerson also consented to visit the congregations of Synod in the interest of Bethany debt fund, and since November the Board arranged to let Rev. M. Dale vicar in the parish served by Rev. Torgerson.

A financial statement is appended to this report, a copy of the audit prepared at the close of the fiscal year, August 31, 1928.

In accordance with the resolution of the Synod last year the Board has also prepared regulations for the Board of Regents and the President of Bethany College, which it submits hereby for the consideration of Synod.

S. C. YLVISAKER, Secretary.

Bethany College Building Fund.

June 20, 1928.

ASSETS

Land	\$ 9,042.01
Buildings	273,588.43
Furniture and equipment	7,299.38
Library	5,643.00

LIABILITIES

Bonds	\$ 40,000.00
Gentlemen's agreement	30,000.00
Notes payable	11,228.00
Excess of Assets over Liabilities (present worth)	214,344.82

	\$295,572.82
	\$295,344.82

June 1, 1929.

ASSETS

Land	\$ 9,042.01
Buildings	273,588.43
Furniture and equipment	7,299.38
Library	5,643.00
Paid on pipe organ.....	698.00
Permanent improvements, 1928-1929..	1,542.64
Loan to operating account.....	1,700.00

LIABILITIES

Bonds	\$ 40,000.00
Notes payable	23,671.15
Excess of Assets over Liabilities (present worth)	235,842.31

	\$299,513.46
	\$299,513.46
Present worth, May 1, 1929.....	\$235,842.31
Present worth, June 20, 1928.....	214,344.82

Debt reduction from June 20, 1928, to May 1, 1929	\$21,497.49

School Operation Account.

Accounts payable, August 31, 1928...	\$1,356.42
Loan from Building Fund.....	1,000.00
Old Salary Account, 1926-27.....	350.00
Total Liabilities carried over from 1927-28 operation	-----
School Operation, September 1, 1928, to August 31, 1929	\$2,706.42
Expenditures	\$23,825.33
Income	18,212.97
Excess of Expenditures over Income	-----
	5,612.36
Total operation Liabilities from 1927 to end of school year, 1929 (two years)	\$8,318.78

A. J. TORGERSON, Synod Treasurer.
E. J. ONSTAD, College Treasurer.

Treasurer's Report.*Synod Fund.*

Balance May 1, 1928.....	\$1,806.98
Tidende and Sentinel	1,783.42
Rev. N. P. N. Hvale's estate.....	457.44
Land in Montrail County, N. Dak....	441.70
Contributions	1,896.04
Interest	3.38
Tidende and Sentinel.....	\$1,937.83
Rev. M. F. Mommsen.....	237.00
Adding machine	35.00
Bethany College	780.00
Letter file	.60
Typewriter	50.00
Corporate seal	5.73
Repairs, Bethany College.....	167.75
Repairs, Bethany College.....	120.00
Attorney K. T. Dahlen.....	50.00
Expenses	523.80
Printing	226.28
Postage	13.62
Home Mission Fund.....	101.15
Teachers' salary	207.87

Student Fund	19.87
Balance May 1, 1929.....	1,912.46

\$6,388.95   \$6,388.96

Home Mission Fund.

Balance May 1, 1928.....	\$ 50.39
Contributions	8,541.19
Interest	45.00
From Synod Fund.....	101.15
Congregation in Albert Lea, Minn....	\$ 666.80
Congregation in Suttons Bay, Mich.	360.00
Congregation in Simcoe, N. Dak.....	220.00
Congregation in Fertile, Minn.....	595.00
St. Luke's congregation, Chicago	716.90
Nelsonville, Wis.	566.80
Holton, Mich.	300.00
Holy Cross congregation, Madison, Wis.	1,200.00
Emmaus congregation, Minneapolis....	1,500.00
Rev. J. R. Runholt.....	847.70
Rev. A. H. Strand.....	876.28
Rev. M. C. Waller	45.00
Rev. John Hendricks.....	40.00
Rev. E. Hansen.....	470.00
Rev. M. F. Mommsen	333.25

\$8,737.73   \$8,737.73

Teachers' Salary.

Contributions	\$2,152.13
From Synod Fund.....	207.87
Bethany College	\$1,200.00
Concordia College, St. Paul.....	900.00
Dr. Martin Luther College, New Ulm	260.00

\$2,360.00   \$2,360.00

Student Fund.

Balance May 1, 1928.....	\$ 46.23
Contributions	303.90
From Synod Fund	19.87
Dean J. H. C. Fritz, Concordia Seminary	\$270.00
Dean E. J. Onstad, Bethany College...	100.00

\$370.00   \$370.00

Christian Day-school Fund.

Balance May 1, 1928.....	\$ 374.40
Contributions	1,096.54
Jubilee souvenir	\$ 511.17
Rev. C. J. Quill.....	250.00
A. J. Levorson, Treasurer.....	4.50
Rev. J. A. Petersen.....	200.00
Tjernagel Bros.	150.00
Rev. N. A. Madson.....	10.00
Rev. O. M. Gullerud.....	12.00
Balance May 1, 1929.....	333.27
	_____
	\$1,470.94
	\$1,470.94

Heathen Mission Fund.

Balance May 1, 1928.....	\$393.71
Contributions	233.15
Rev. G. O. Lillegard.....	\$395.00
Rev. S. C. Ylvisaker.....	23.72
Balance May 1, 1929.....	208.14
	_____
	\$626.98
	\$626.86

Negro Mission.

Contributions	\$488.83
Theo. W. Eckhart, Treasurer	\$435.85
Balance May 1, 1929.....	52.98
	_____
	\$488.83
	\$488.83

China Mission.

Balance May 1, 1928	\$114.16
Contributions	133.73
Rev. G. O. Lillegard.....	\$225.00
Balance May 1, 1929	22.89
	_____
	\$247.89
	\$247.89

Indian Mission.

Contributions	\$80.50
E. Seuel, Treasurer.....	\$80.50
	_____
	\$80.50
	\$80.50

India Mission.

Contributions	\$248.96
E. Seuel, Treasurer.....	\$248.96
	_____
	\$248.96

Bethany College.

Balance May 1, 1928	\$ 171.18
Contributions	10,790.73
Loans	16,118.15
From Synod Fund.....	780.00
Contributions to Organ Fund	180.00
C. T. Olson, Treasurer.....	\$ 900.00
Prof. E. J. Onstad.....	1,532.00
Bethany College, Incorporated.....	15,000.00
Loans paid	3,675.00
Interest	2,646.33
Rev. M. O. Dale.....	425.00
Prof. E. J. Onstad, to apply on organ..	500.00
Entrance to boys' dormitory.....	1,258.00
Prof. E. J. Onstad, Treasurer, loan....	1,700.00
Balance May 1, 1929.....	403.73
	_____
	\$28,040.06
	_____
	\$28,040.06

Benevolences.

Balance May 1, 1928.....	\$ 74.37
Refund E. Seuel, Treas., flood relief..	43.57
Contributions	325.68
KFUO Radio Station, St. Louis.....	\$ 5.00
W. Kohls, Treasurer, Watertown, Wis.	251.62
E. Seuel, Treasurer	31.06
A. J. Levorson.....	45.00
Prof. E. J. Onstad, Treasurer.....	13.00
Balance May 1, 1929.....	97.94
	_____
	\$443.62
	_____
	\$443.62

Mr. and Mrs. Jacob Lunde Student Fund.

Balance May 1, 1928.....	\$327.00
Loan paid	18.00
Loan	\$150.00
Balance May 1, 1929	195.00
	\$345.00
	\$345.00

Hannah C. Ottesen Student Loan Fund.

Balance May 1, 1928	\$477.40
Interest	14.32
Balance May 1, 1929	\$491.72
	\$491.72
	\$491.72

Old People's Home.

Balance May 1, 1928	\$255.00
Balance May 1, 1929	\$255.00
	\$1,577.00
	\$1,577.00

Indigent Pastors, etc.

Balance May 1, 1928	\$255.00
Balance May 1, 1929	\$255.00
	\$255.00
	\$255.00

Church Extension Fund.

Balance on hand May 1, 1928.....	\$1,524.43
Contributions	113.65
Paid on loans.....	550.00
Loan to Sumber congregation.....	\$1,000.00
Balance May 1, 1929	1,188.08
	\$2,188.08
	\$2,188.08

Accounts audited May 31, 1929, by

J. E. BRUDVIG, MARTIN STENE.

A. J. TORGERSON, Treasurer.

Arbeidskomiteer under mødet.

Formandens indberetning: A. G. Torgerson, G. A. Gullixson og E. J. Onstad.

Før bladene: J. Blækfan og Adolph Harstad.

Programkomite: J. N. Ruholt, Holden M. Olsen og Ahlert Strand.

Før pengefager: Jos. B. Unseth, J. A. Moldstad og Maurice Edwards.

Indremissionen: S. C. Ulvisaker, C. J. Quill og J. G. Sime.

Hedningemissionen: Holden M. Olsen og Theo. M. Olsen.

Høiere skoler: L. S. Guttebø, C. A. Moldstad, Erling Ulvisaker, Martin Stene og Halvor Sampson.

Regermissionen: M. J. Mommsen, S. E. Lee og Marius Moe.

Menigheds-skolen: N. A. Madson, John Hendricks og Gerhard Solli.

Church Extension: Justin A. Petersen, O. M. Guillerud og Charles Syverson.

Publikationer: Stephen Sande, B. Harstad og Alex Stephens.

Prestekonferensernes protokoller: C. N. Peterson, Hans Amundsen og J. A. Jordahl.

Presternes reiseudgifter: J. N. Ruholt.

Besørgelse af aabnings-sandagter: J. J. Strand.

Nominationskomite: C. A. Moldstad, M. J. Mommsen, G. A. Gullixson and John H. Dale.

Resolutionskomite: G. P. Nesseth, L. P. Jensen og John Hendricks.

Førhandlingskomite med en komite fra Mayville menighed: Justin A. Petersen, S. C. Ulvisaker og Martin Stene.

Komiteindstillinger behandlede og antagne.

Gjennemgaaelse af formandens indberetning.

1. Synoden tilstemer formandens anbefaling: "At vi bør se til at indskrænke udgifterne paa enkelte steder, som i længere tid har faciet hjælp af indremissionskassen, for at kunne benytte ialfald nogen af de anledninger, som vi har til at udvide arbeidet." Henvist til indremissionskomiteen.

2. Formandens raad tilstemmes: "At et bedre system for indsamling til lærerlønskassen bør indføres, og at alle vore menigheder bør tilskyndes til at bidrage rigeligt og mere regelmæssigt til denne kasse." Henvist til komiteen for pengesager.

3. Forsaavidt det er tilladt ifølge samfundets forfatning tilstemmes følgende anbefaling af formanden: "Efter den oprindelige bestemmelse i vor konstitution skal der ved dette møde foretages valg af formand, suppléant for formanden, sekretær og kasserer, ved siden af de staaende komiteer. Imidlertid foreligger der et forslag til forandring af vor tidligere bestemmelse med hensyn til tiden, da formanden og suppléant for formanden skal tiltræde. Den endelige afstemning over dette forslag sker ved dette møde. Dersom dette forslag antages, og den nye bestemmelse træder i kraft, forekommer det mig, at vi iaar bør vælge sekretær og kasserer for et aar og ved voxt næste møde af Synoden foretage valg paa alle fire embedsstænd. Formandens og suppléantens embedstid udløber ikke før næste aar, og det vilde neppe være hensigtsmæssigt at forkorte eller forlænge embedstiden paa grund af disse omstændigheder."

Under dette punkts behandling blev konstitutionsforandringen, tilstemt i 1927, efter tilstemt, og sekretær og kasserer vælges for et aar paa dette møde.

4. Formandens anbefaling, at der ved næste aars synodemøde feires 400-aarsfest i anledning af affattelsen af den Augsburgske Konfession. Tilstemt.

Hedningemissionen.

1. Synoden godkjender hvad den staaende komite for hedningemissionen har gjort og bevilget med hensyn til pastor G. O. Villegard.

2. Synoden tilstemer par. 3 i den staaende komites indberetning.

3. Det samme gælder par. 4 i samme indberetning.

4. Medlemmerne af vor negermission i sydstatene har samlet

tre tusen dollars, som de ønsker anvendt til en hedningemission i Syd-Afrika. Synoden beslutter, at den vil træde støttende til, hvis en saadan mission skulle blive oprettet af Synodalkonferensen.

M. D. Dale, sekretær.

Komiteen for indremissionen.

Komiteen henviser til den staaende komites indberetning og til-lader sig at anbefale følgende til Synodens antagelse:

1. Vort samfund bør ikke glemme at tække den almægtige Gud, som i naade har ladet os forlynde hans bud og, som det synes, til velsignelse i stadig videre kredse.

2. Hvad budgettet for det kommende aar angaaer, at opmunstre vore menigheder til i tro at yde sine gaver med den stadige bøn om, at Gud vil give os kraft til at tage det løft, som dette budget antyder.

3. At bede den staaende komite om at gjøre alt muligt for at staa i nær rapport med de menigheder, som faar hjælp af missionskassen, og bede dem og præsterne, som faar saadan støtte, om at gjøre alt muligt for at lette den hårde og det arbeide og ansvar, som paa-hviler komiteen. Samfundet tilraader komiteen at ordne med regelmæssig visitats i disse menigheder og regelmæssige beretninger til komiteen fra vedkommende præster. Samfundet beder endvidere de menigheder, hvor ingen fremgang viser sig, og udsigterne for fremgang efter aars forløb ikke synes saa lyse, at være komiteen behjælpelig med at iftandbringe en ordning, f. eks. med betjening fra et eller andet nabokald, hvorved udgifter fra missionskassen kan spares.

J. G. Sime,
S. C. Ulviseier,
C. J. Quill, sekretær.

Komiteen for menigheds-skolen.

1. Synoden takker Gud for den iver, som de menigheder har lagt for dagen, der har drevet menigheds-skoler gjennem aarets løb, og for den hjælp alle bidragshdere har vist i at ihukomme menigheds-skolekassen med sine gaver. Dernæst takker Synoden Herren, som har styrret det saaledes, at Fairview menighed i Minneapolis, pastor C. A. Moldstads kald, har gjort menigheds-skolen i sin midte til en menigheds-sag. Endelig takkes Herren for, at der er oprettet en privat kristelig skole af pastor H. M. Tjernagel.

Men paa samme tid som Synoden takker Herren for denne naade, retter den en indtrængende opfordring til alle menigheder i samfundet at gjøre alt muligt, forat menigheds-skoler kan oprettes i hvert kald, og at Synodens menigheder aldrig taber af sigte, at

ihvorvel vi har gjort en god begyndelse, saa har vi dog ikke naært maalet; men vi maa strebe efter at naa det.

2. Bigeledes anbefaler Synoden, at vore menigheder ikke blot lader det hero dermed, at juleofringerne til menighedsskolekasserne hødes; men at denne læsse kommes ihu med større og mindre bidrag fra enkeltpersoner inden Synoden, saa denne vigtige gren af vort arbeide kan drives i større udstrækning end hidtil.

3. Thvorvel Synoden glæder sig over iver, som den staaende komite for menighedsskolen lægger for dagen ved at anbefale, at Synoden vælger en skolesuperintendent for menighedsskolen, saa tror dog Synoden, at tiden ikke er kommet for nærværende at oprette en saadan post i samfundet; men at dette arbeide høgst kan varetages af en komite som den, vi nu har.

N. A. Madson, formand,
John Hendricks, sekretær,
Gerhard Solli.

Komiteen for Church Extension.

1. Skal Synoden kunne udføre indremissionsarbeidet med held, saa er det, hvad flere steder angaaer, af den allerstørste betydning, at denne vigtige gren af gjerningen faar hjælp fra Church Extension.

2. Men da bidrag til denne læsse i det forløbne aar beløb sig til blot \$113.65, og da kassebeholdningen for nærværende fun er \$188.08, vil enhver forstaa, at dersom trængende menigheder for fremtiden skal faa støtte fra denne læsse, da maa der gjøres meget mere i retning af at flere penge kan tilfylde Church Extension-kassen.

3. Derfor vil Synoden paa det indstændigste opmuntre alle samfundets menigheder til at yde rigeligere og mere regelmæssig til dette fond.

4. Synoden vil efter opmuntre til, at der paa den syvende søndag efter trinitatis eller deromkring optages offer til denne gren af vort arbeide.

5. De menigheder, som har modtaget laan fra denne læsse, bedes om at anstrengte sig til det yderste for at tilbagebetale laanet saa snart som muligt.

Justin A. Petersen, formand,
D. M. Gullerud, sekretær,
Chas. Sverson.

Committee for Higher Education.

1. The Synod expresses its gratitude to God for this, that three candidates of theology from Concordia Seminary and one

graduate from Dr. Martin Luther College are soon to begin work in our Synod.

2. The Synod expresses its satisfaction in knowing that Bethany College has prospered during the last school year. And we encourage our people to concentrate their interests on Bethany — support the College with gifts, remember it in their prayers, and send their youth to our own College.

L. S. GUTTEBØ, Chairman,
E. YLVISAKER, Secretary.

Komiteen til gjennemgaaelse af "anbefalingen til Synoden" angaaende visitatorers valg og pligter.

1. a) Samfundet vælger en visitator for hver konferensefreds for en termin af fire aar.

b) Visitats holdes i hver menighed mindst en gang hvert fjerde aar.

c) Ø visitatorens kald holdes visitats af Synodens formand.

2. Ø lighed med formandens pligter skal visitatorens være at besøge menighederne med det formaal at bevare lærrens renhed og aandens enhed i fredens baand.

Visitatoren skal ogsaa give menighederne raad i vanskelige sager samt i kaldsanliggender, naar menighederne begjører det.

3. Synodens formand skal føre tilsyn med visitatorernes virksomhed. Disse skal hvert aar afgive rapport til Synodens formand.

4. Ø menigheder udenom konferensefredse holdes visitats paa foranstaltung af Synodens formand.

A. T. Torgerson, sekretær.

Komiteen for Synodens publikationer.

Komiteen henviller til Synoden at antage følgende:

1. Synoden udtaler sin tak til Gud, som har velsignet os i det svundne aar.

2. Vi taffer ogsaa pastor M. Fr. Wiese for hans tro arbeide med redaktionen af Lutherisk Folkekalender.

3. Synoden beslutter, at alle, som er interesserede i Synoden, bør alvorlig bestroebe sig for at samle subskribenter paa "Tidende" og "Sentinel". Desuden vælges en cirkulationsbestyrer, som kan tage sig af den del af arbeidet. H. M. Ejernagel valgtes til cirkulationsbestyrer.

4. Synoden opfordrer alle, som skylder boghandelen, at betale sine regninger.

5. Synoden beslutter endvidere, at dens boghandel sættes paa en "cash basis".

6. Synoden revisorer vælges til at gjennemgaa regnskaberne.
7. Publikationskomiteen paalægges at overveie til næste synode-møde, hvorvidt det gaaer an at faa ud en Engelsk Folkekalender.

S. Sande, sekretær,
B. Harsfærd,
Aley Stephant.

Komiteen for pengesager.

1. Synoden lover og priser den naadige Herre Gud, der ogsaa i det sidste aar har gibet os den cere og forret at bygge hans rige paa jord. Han har bevaret os og velsignet os med baade aandelige og temelige goder over al forventning.

2. Skjønt vores menigheder har været villige og bidraget rigelig, saa er der dog grund for os at prøve vor husholdning og spørge os selv, om vi har været tro og gjort vor pligt.

3. I det forløbne aar har bidragene til flere af vores kasser været betydelig mindre end i det foregaaende aar. Saaledes indkom der \$1,040.48 mindre til indremissionskassen, \$167.33 mindre til studenterkassen, \$1,081.31 mindre til Church Extension, \$303.87 mindre til menighedsfolkekassen. Bidragene til flere af de andre missioner var ogsaa meget mindre end før. Vi bør spørge os selv: Hvad er grunden, er jeg skyld deri?

4. Særlig ønsker Synoden at henlede opmærksomheden paa lærerlønskassen, som er en af Synoden's allerbigtigste kasser. Den tilstemmer derfor formandens raad, "at et bedre system for indsamling til lærerlønskassen maa indføres, og at alle vores menigheder maa tilskyndes til at bidrage rigeligere og mere regelmæssig til denne kasse".

5. Synoden anbefaler arter menighederne at indføre og benytte det saakaldte "Duplex Envelope System" til regelmæssig indsamling af bidrag.

6. Det er fremdeles Synoden's bestemte vilje, at gjæld maa ikke slæftes i det, som hører med til løbende udgifter.

7. Angaaende den arb efter Knut Norstad i Manitowoc County, Wis., som er testamenteret til Synoden men endnu ikke overdraget samfundet, beslutter Synoden: a) at den farm, som er indbefattet deri, skal intil videre bestyres af Synoden's Board of Trustees; b) og at \$10,000.00 af de penge, som overdrages, skal gaa ind til at afbetaale rentebærende gjæld paa Bethany Luther College.

J. B. Unseth,
M. Edvardsson,
J. A. Moldstæd.

Prestekonferensernes protokoller.

Protokollerne er gjennemgaaede for den almindelige prestekonferens, Søndre Minnesota og Iowa samt Nordvestlige specialkonferens.

Komiteen finder, at meget arbeide er gjort, men intet særligt at indberette for den ørverdige synode.

Det blev oplyst for komiteen, at Chicago-Madison specialkonferens ikke har holdt møde det sidste synodalaar. Komitten henleder herved Synodens opmerksomhed paa dette.

John A. Jordahl,
Hans Amundson,
C. N. Petersen.

Regulations for the Government of Bethany Lutheran College.

CHAPTER I.

Par. 1. *Management.*

The management of Bethany Lutheran College shall be vested in a Board of Regents consisting of eight men, five of whom shall be pastors and three laymen, who are members in good standing in the Norwegian Synod of the American Evangelical Lutheran Church.

Par. 2. *Election of Board of Regents.*

The members of the Board of Regents shall be elected by the Synod at a regular meeting. The term of office shall be four years. At this meeting (1929) two members shall be elected for one year, two for two years, two for three years, and two for four years, and thereafter two members each year. Any vacancy that may occur within the board shall be temporarily filled by the board itself; such appointment to be effective until next meeting of the Synod.

Par. 3. *Organization.*

The Board of Regents shall organize by electing the following officers and sub-committees or boards: President, Vice-President, Secretary, and Treasurer, who shall all be members of the Board except the Treasurer, who may be a member of the faculty of the College; a board of visitors consisting of two members, and a finance board consisting of two members. The President of the Synod, the President of the College, and the Treasurer, if he is not a member of the Board, shall be standing advisory members of the Board.

Par. 4. Duty of Officers.

- a) The President, Vice-President, and Secretary shall perform such duties as usually devolve upon such officers.
  - b) The Treasurer shall collect dues, pay salaries, wages and other bills, keep accounts and render statements of account and perform such other duties as the Board of Regents may require. He shall also act as business manager of the College under the direction of the Board and give satisfactory bond for the security of the funds under his care. The expense in connection with such bond to be defrayed by the Synod.
  - c) The Board of Visitors shall visit the College at least twice a year; visit classes, study text-books and courses of study, observe the life and work of teachers and students, and report its findings, and make such recommendations as it may deem needful to the plenary meeting of the Board.
  - d) The Finance Board shall visit the College, examine into the condition of equipments, the use and care of all appliances, the expenditure of all monies; study the financing of the institution and make recommendations to the plenary meetings of the Board.
- Par. 5. Duties of the Board of Regents.*
- It shall be the duty of the Board of Regents in conformity with the instruction of the Synod:
- a) To attend to all matters pertaining to higher education within the Synod.
  - b) To have the general management and full control of all the affairs of Bethany Lutheran College.
  - c) To appoint all professors and teachers, except the president; to hire cook, janitor and other help needed and determine their salaries.
  - d) To decide upon sources of study, rules of discipline and general policy of the College.
  - e) To decide all matters of dispute referred to it by the President or members of the Faculty.
  - f) To appoint an acting president, in case of vacancy, to hold office until the next Synod meeting.
  - g) In the event that repairs and alterations of buildings are needed, involving the expenditure of more than \$500.00 in the aggregate for one year, to secure the approval of Synod's Board of Finance.
  - h) To render report to the Synod concerning the work and

welfare of the College, make estimates of its needs for financial support for the coming year, and recommendations for its progress and improvement.

CHAPTER II.

The President of the College.

Par. 1. The President shall be an ordained minister of the Synod, and shall be elected by the Synod at a regular meeting. Said election shall be conducted in the following manner: the Board of Regents of Bethany Lutheran College shall nominate one (1) for the office of president. Other candidates may be nominated by the members of the Synod. The Synod shall vote by ballot, and the candidate receiving a two-third majority of the votes cast shall be declared elected. The term of office of the President shall be four years subject to the decision of the Synod regarding permanent call.

Par. 2. It shall be the duty of the President under the direction and instructions of the Board of Regents:

- a) To act as general superintendent and director of the College in all its work and activities, and to teach such branches as may be deemed advisable.
- b) To organize the faculty, call meetings of the faculty and preside at such meetings.
- c) To confer with the faculty on assigning work for the members, to discipline members of the faculty, when he deems it necessary, and in case a disagreement arises which cannot otherwise be settled, to appeal to the Board of Regents for final settlement, and to allow and assist members of the faculty to bring an appeal before the Board.
- d) To maintain the discipline of the school with the assistance and co-operation of the faculty, and in case of grave doubt to seek the advice of the Board.
- e) In case of serious disagreement between the President and the Board of Regents to request the President of the Synod to appoint a committee of three disinterested persons to arbitrate the matter. And, as a last resort, to appeal the case to the Synod.
- f) To render a report to the Board at its plenary meetings.
- g) To render a report to the annual meeting of the Synod.

Staaende komiteer.

Komiteen for valg af staaende komiteer.

Komiteen valgt under synodemødet i Mankato, Minn., 1928, bestaaende af pastor S. Sande, Nehemias Ejernagel og pastor A. J. Torgerson, til at fremlægge for Synoden forslag angaaende en bedre ordning ved valg af staaende komiteer foressaar, at komiteen for hedningemissioner skal bestaa af fire medlemmer; komiteen for publikationer skal bestaa af fire medlemmer; komiteen for pengefager skal bestaa af fire medlemmer; komiteen for menighedsstolen skal bestaa af fire medlemmer; komiteen for barmhjertighedsarbeide skal bestaa af fire medlemmer; komiteen for Church Extension skal bestaa af fire medlemmer, og at komiteen for indremissionen skal bestaa af ses medlemmer.

At medlemernes embedstermin bliver to aar, og to vælges hvert aar. Taar vælges to for et aar og to for to aar. Paar indremissionskomiteen vælges tre medlemmer hvert aar. Taar vælges tre for et aar og tre for to aar.

At komiteen for indremissionen og Church Extension falder mindst et fælles møde om aaret. Dette møde berammes af formanden for indremissionskomiteen.

At repræsentanter fra de forskjellige staaende komiteer og Board of Regents for Bethany College holder et fælles møde saa snart som beleiligt, efterat valg har fundet sted, for at raadslaa om maal og midler til fremme af kirkens forskjellige fælles gjøremaal. Dette møde berammes af Synodens formand.

At Synodens sekretær skriftlig underretter medlemmerne af de forskjellige komiteer om deres valg.

A. J. Torgerson, sekretær.

Komiteen til at forhandle med en komite fra Mayville menighed.

The committee appointed to confer with a committee from the Mayville congregation recommends that the congregation be considered a member of the Synod as soon as the congregation officially declares that the paragraph in question, containing the expression "anti-Christian societies," an anti-lodge declaration, is proposed.

S. C. YLVISAKER,
JUSTIN A. PETERSEN,
MARTIN STENE.

Resolutioner.

Æjære pastor J. E. Thoen!

Synoden er kommen til kundstab om, at du prøves med en alvorlig sygdom; den ønsker derfor at underrette dig om, at du har vor hjertelige medfølelse, og at vi er forvisset om, at Herren vil styrke dette til det bedste for dig og hans rige og til hans navns øre.

Han styrke og bevare dig i troen, haabet og taalmodigheden og give dig helbrede igjen, om saa er hans vilje.

Paa Synodens vegne

Resolutionskomiteen.

Æjære pastor H. Aanestad!

Synoden er nylig underrettet om, at du efter Guds visdom og hjærlighed er under lidelsens kors. Vi ønsker at udtales for dig vor medfølelse og beder Gud styrke dig i troen og ordet til taalmodig at bie paa hans naadige hjælp.

Paa Synodens vegne

Resolutionskomiteen.

Æjære pastor P. C. Forseth!

"Herren gab, Herren tog. Herrens navn være lobet!" Dette er Herrens ord til dig, kjære efterladte ægtefælle, som i sorgen og savnet begræder tabet af den bedste jordiske støtte her i livet. Æ Herrens ord ligger din trøst og dit haab, naar det kan ligge saa nær for dig at synes, at Herren har handlet haardt og strengt med dig, og at han har slaaet saa tungt og taget saa meget.

Men, kjære broder, der er i vente for dig en morgen lys og sjøn; der skal du møde din kjære hedengangne ægtefælle for aldrig mere at skilles fra hende.

Gud give dig naade til altid at have for øje denne trøst, og at han styrke dig i troen og haabet.

John Hendricks, L. P. Jensen.

Æjære broder i Herren, pastor M. Fr. Wiese!

Ædet Synoden bringer dig sin tak for din venlige hilsen og ønske om, at Guds velsignelse maa hvile over samfundet, er det os en trang at faa takke dig for dit sandhedsvidnesbyrd, du saa mange aar aflagde ved at redigere vor Folkekalender. Gjennem dette arbeide glædede og opmuntrede du en skare af mænd og kvinder i og udenom vojt samfund, der med taknemmelig erindring vil have dig i kjært minde.

Herren lønne dig for dit trofaste og opofrende arbeide og

ffjænde dig en blid aften paa livets reise. Han styrke og opholde dig i troen og haabet indtil den dag, da du skal se ham som han er.

L. P. Jensen, John Hendricks.

Til Guttebø-familien.

Sjære efterladte ægtefælle og børn!

"Herren nu lade du din tjener fare i fred; thi mine sine have seet den frelse, du har beredt for alle folk." Saaledes talte den gamle Simeon mod slutningen af sin livsaften, og saaledes talte vel eders sjære hedenfarne, om ikke i ord, saa dog i sit hjerte.

En lang arbeidsdag gav Herren hende. Troelig stod hun ved eders side i gode som i onde dage. Nu hensøv hun i Herren, døds-træt, men sjæleglad over, at hun fik lov til at tjene Herren i mand og børn.

Tak derfor Herren for, hvad han gav eder i eders sjære moder, og lad mindet om hende være et middel i Guds haand til at løfte eders hjerter opad i bøn og tro.

John Hendricks og L. P. Jensen.

Medlemmer af staende komiteer.

Indremissionen: H. M. Tjernagel, Justin A. Petersen og John S. Jordahl for to aar; L. S. Guttebø, Emil Hansen og Arnold Jacobsen for et aar.

Subkomite for Vestkysten: M. F. Mommesen, B. Harstad og L. M. Daniels for et aar.

Hedningemissionen: S. C. Ulvisåker og Alex Stephens for to aar; J. E. Thoen og John G. Peterson for et aar.

Church Extension: A. Harstad og John Dale for to aar; J. B. Unseth og P. G. Kloster for et aar.

Publikationer: C. A. Moldstad og John Hendricks for to aar; H. A. Preus og Paul Ulvisåker for et aar.

Barmhjertighedsarbeide: J. J. Strand og Jver Gullikson for to aar; Erling Ulvisåker og N. J. Løberg for et aar.

Pengefager: J. B. Unseth og Clarence Olson for to aar; O. M. Gullerud og M. Leigen for et aar.

Menighedsskolen: A. Harstad og D. A. Smedal for to aar; Paul Ulvisåker og John Jørde for et aar.

Vore blade: "Tidende"s redaktør, J. A. Moldstad; medhjælpere, M. C. Waller og L. S. Guttebø. Redaktør for "Sentinel", G. A. Gullikson; medhjælpere, H. M. Tjernagel og A. Harstad. Forretningsfører, H. A. Preus; assistent, S. E. Lee.

Jernbanesekretærer: Chr. Anderson og G. A. Gullikson.

Trustees for tre aar: G. A. Gullixson og Peter Tjernagel.

Board of Regents: S. C. Ulvisaker og K. L. Dahlen for fire
aar; G. A. Gullixson og J. A. Moldstad for tre aar; A. J. Torgerson og G. G. Vaala for to aar; J. E. Thoen og S. C. Olson
for et aar.

Sekretær for et aar: C. J. Quill; suppleant, A. Harstad.

Kasserer: A. J. Torgerson; suppleant, J. B. Unseth.

Revisorer: C. A. Moldstad og Martin Sandberg.

New Hymn Book: N. A. Madison og Chr. Anderson.

Mission Board of the Missouri Synod for Heathen Mission:
S. C. Ulvisaker.

Delegat til Synodalkonferensen: G. M. Tjernagel; suppleant,
J. A. Moldstad.

President for Bethany Lutheran College: **S. C. Ulvisaker.**

Diverse sager.

Spredte beslutninger og andet fra mødet.

Foruden de regulære sessioner, som holdtes hver dag fra kl. halv ti til tolv og halv tre til fem, holdtes en aftensession tirsdag. Ved aabningsandagterne forrettede følgende: H. M. Olsen, J. J. Strand, L. S. Guttebø, M. F. Mommsen, C. J. Quill, Ahlert Strand, A. Harstad, S. E. Lee, Paul Ulvisåker og J. N. Nunholt.

Synoden besluttede, at ofrene paa søndag skulle deles ligt mellem indremissions- og lærerlønklassen. Formanden blev paalagt at nominere kandidater til medlemmer af arbeidskomiteerne; og Board of Regents i forening med nominationskomiteen at nominere præsident for Bethany Lutheran College. Vigeledes besluttedes, at Board of Regents i synodalsberetningen giver fuld besked om finansernes status ved Bethany Lutheran College. S. C. Ulvisåker oplyste for Synoden, at "warrantly deed" for Bethany-eiendommen til samfundet nu var udfærdiget og i hans besiddelse, og at han var beredt paa at overgive dette dokument til Synoden, som han ogsaa gjorde. Kassereren blev paalagt at modtage og opbevare samme tillsigemed andet vedrørende eiendommen.

Beslutning fattedes om, at parokialrapporterne for sidste aar trykkes i Beretningen i kort uddrag. Formandene lovede at særge for, at dette blev gjort. Han blev anmodet om at anstaffe en "typist" for næste synodemøde. Pastor C. J. Quill fik i opdrag at særge for uddeling af de overblevne jubilæumshæfter om lækfismen og at en kollekt optages i vores menigheder til dækning af udgifterne forbundne med trykningen af disse.

Pastor G. A. Gullixson valgtes til at overbringe den samlede Missouri-Synode i River Forest, nær Chicago, vort samfunds broderhilsen. Pastor H. M. Tjernagel blev valgt til delegat og J. A. Moldstad til suppléant til Synodalkonferensens næste møde. Paa anmodning af pastor J. A. Moldstad udtalte mødet ved reisning sin tak til Holden M. Olsen for hans trofaste og ufortrødne arbeide ved Bethany Lutheran College under hele dets drift. Næste aars synodemøde skal holdes i Bethany College, forudsat ingen indbydelse fremkommer, som hellere bør antages.

Gudstjenester under mødet.

Foruden aabningsgudstjenesten blev der holdt tre gudstjenester under mødet. Paa søndag formiddag prædikede pastor C. A. Mold-

stad i "rinken" paa norrø over 2 Tim. 3, 14—17, og pastor Adolph Harstad paa engelsk i kirken over Joh. 8, 12. Begge lokale var fyldte til sidste plads af opmerksomme tilhørere. Ved begge guds-tjenester blev der optaget offer til lærerløns- og indremissionsklassen.

Paa mandag aften holdtes gudstjeneste med altergang i kirken. Skriftetalen holdtes af pastor H. M. Tjernagel og pastoralprædikenen af pastor Sigurd Ylvisaker.

Søndag eftermiddag holdtes en kirkekoncert i "rinken". Flere forsange, salmer og soloer blev sangne af de lokale kirkekor og andre sangere, som overvar mødet. Foruden en tale om Luthers lille katolikmus, om "Education", blev der ogsaa holdt en tale om vor opgave som et kirkesamfund.

Mødets slutning.

Synoden udtalte ved formanden sin hjertelige tak til stedets præst, menighed og venner for al hygge og glæde de havde udvist under opholdet i Mayville. Pastor E. Hansen blev anmodet om at bringe denne tak til kvindesforeningen, foret og andre ved givne lejlighed. Formanden takkede ogsaa mødets deltagere, som havde gjort dette møde saa let og behageligt for ham.

Pastor Emil Hansen takkede derefter paa egne og menighedens vegne Synoden, fordi den kom til dem med dette herlige møde, der havde i høi grad glædet og styrket dem for Guds riges bevarelse og fremme. Sekretæren og Hansen blev overdraget at justere protokollen for denne sidste session. Formanden og sekretæren blev pålagt at tække i byens avis beboere og udenforstaende for al venlighed vist os i disse dage.

Mødet blev derpaa hævet, og pastor B. Harstad ledede sluttningssandagen. Han læste Joh. Nab. 22, 12—21 og holdt bøn; forsamlingen sang salmen 412, og han lyste Herrens velsignelse.

L. P. Jensen, sekretær.

PAROCHIAL REPORTS FOR 1928

Congregation	Pastor	Members			Baptisms		Confirmed					Services	
		Baptized Members	Communi- cants	Voting	Children	Adults	Children	Adults	Communed	Marriages	Burials	Norwegian	English
1. Rock Dell*	Anderson, Chr.	243	172	81	8		7	1	287	2	3	25	5
2. Delhi	Anderson, Chr.	54	46	15					68	1		27	
3. Eng. Luth.*	Anderson, Chr.	49	37	14	1		1		65	1		27	
4. Our Savior's	Anderson, Chr.	87	56	21	4		4		78			24	
5. Holton*	Blaekkan, I.	67	53	14	1		7		37			30	
6. Big Rapids*	Blaekkan, I.	26	23	8	1				8			25	
7. 1st Ev. Luth.*	Guldberg, G.	124	86	25	4		2		38	1	3	16	41
8. N. Mantou Id.†	Guldberg, G.	15	5									6	
9. Nicollet*	Gullerud, O. M.	355	263		8		15		266	1	5	15	22
10. Norw. Grove	Gullerud, O. M.	103	60		1				58			4	18
11. St. Paul's*	Gullixson, G. A.	300	250	46	29	3	11	5	220	27	30	52	61
12. West Kosh.*	Guttebø, L. S.	338	234	92	12		8		273		4	26	30
14. First American*	Hansen, Emil	94	66	22	8		2		31	2	1	25	25
15. Morgan*	Hansen, Emil	46	25	10	4				15			22	
16. Bygland†	Hansen, Emil	31	17	5	1				21		1	12	
17. Blanchard†	Hansen, Emil								3			8	17
18. Grand Forks†	Hansen, Emil								12			12	
19. Richland	Harstad, Adolph	98	62	26	10	1	2		124	2	1	1	32
20. Bethany*	Harstad, Adolph	52	42	19	2		3		71		1	10	16
21. Bode	Harstad, Adolph	16	8						7			1	
22. Simcoe*	Hendricks, John	22	11	6	1				26			14	
23. Chester*	Hendricks, John	38	29	15					30			15	
24. Winnipeg	Hendricks, John	13	8									12	
25. Vor Frelsers*	Hendricks, John	10	5	3					6			7	
26. Lime Creek*	Ingebritson, H.	111	78	36	2		6		66			26	
27. Lake Mills*	Ingebritson, H.	77	52	21	7	1	2		50	2	3	13	15
28. Emmaus*	Lee, S. E.	58	40	12	23	3	5		42		5	75	
29. Boston	Lillegaard, G. O.	131	98	24	8		3		189	5	5	42	29
30. Our Savior's*	Madson, N. A.	264	178	74	8	1	9	1	218	3	6	25	30
31. Fairview*	Moldstad, C. A.	425	325	100	27		24	1	236	9	15	50	50
32. St. Mark's*	Moldstad, J. A.	235	209	75	46		20		308	31	21	49	68
33. Parkland*	Mommesen, M. F.	125	97	27	3		5		182		3	26	52
34. Cross Lake*	Nesseth, G. P.	34	17	10	1				12	1	1	12	
35. Immanuel*	Nesseth, G. P.	27	13	7	2				26			12	
36. Concordia	Nesseth, G. P.	87	25	16					36	1		16	
37. Clearwater	Nesseth, G. P.	57	26	13	1				8			12	
38. Gran	Nesseth, G. P.	45	12	10					6			8	
39. Bethany*	Olsen, H. M.	9	6	4	1				22			38	
40. Scarville*	Peterson, J. A.	79	50	22	2				46	1	1	19	6
41. Center*	Peterson, J. A.	111	71	31					59			13	11
42. 2Første Evanger*	Peterson, C. N.	106	76	20									
43. 2Rindal*	Peterson, C. N.	12	11	5									
44. 2Rockwell*	Peterson, C. N.	17	14	3									
45. Calmar	Preus, H. A.	417	344	125					340	2	9	30	60
46. Our Savior's*	Quill, C. J.	126	90	36	13		3		130	2	2	24	33
47. Our S's, Hayfield*	Quill, C. J.	14	13	5					24		1	15	9
48. Oslo*	Quill, C. J.	86	64	39	3		2		16		1	18	10
49. Første S., W. Rice*	Runholz, J. R.	95	58	26	13		7		45	1		20	11
50. Zion	Runholz, J. R.												
51. Hartland*	Sande, S.	97	72	30	5		8		99	1		31	1
52. Manchester*	Sande, S.	40	30	14					40			27	
53. Central	Strand, A. K.	66	55	18					25				
54. St. Luke's*	Strand, J. J.	107	72	21	2		6		90	1	2		62
55. Our Savior's*	Thoен, J. E.	101	71	28	2		6		65			21	7
56. Wittenberg†	Thoен, J. E.	25	18	8	1		2		18			8	5
57. Manitowoc†	Thoен, J. E.	40							5			4	
58. Jerico*	Tjernagel, H. M.	404	269	124	13	1	8	4	280	1	3	17	11
59. Saude*	Tjernagel, H. M.	221	158	61	2		6	2	128		2	14	13
60. Somber*	Torgerson, A. J.	110	80	28					75	2	2	19	8
61. First Shell Rock*	Torgerson, A. J.	160	121	45	7		6	1	130	1	3	19	12
62. Meltonvillet	Torgerson, A. J.											10	
64. E. Paint Creek*	Unseth, J. B.	134	109	44	1		3		116		2	16	18
65. W. Paint Creek*	Unseth, J. B.	91	74	40	1		2		47	1		20	10
66. Holy Cross*	Ylvisaker, E.	270	110	63	14	1	13	3	96	2	4	14	80
67. West Prairie	Ylvisaker, P.	106	74	36	1				8	1	1	4	12
68. Thompson	Ylvisaker, P.	50	29	10	3				7		2	6	16
69. Forest City*	Ylvisaker, P.	63	47	11	2		7		25	2		3	21
70. Our Savior*	Ylvisaker, S. C.	605	428	172	14	1	10	1	489	9	13	13	95
71. Mendota Hosp.	Ylvisaker, S. C.												25

	Week Day School		Sunday School	Sat. School	Summer School	Students	Contributions			
	Days taught	Enrolment	Teachers	Pupils	Teachers	Days taught	Enrolment	In Synodical Institutions In Pub. H. S. Colleges, etc.	Home Purposes All Outside Purposes	Value of Property
1.						23	25	20	30	\$ 1,327
2.						35	8	634	7	4,000
3.						15	15	357	150	8,000
4.						40	25	200	18	
5.								400	100	3,000
6.								200	150	3,000
7.								943	206	6,000
8.						25	3			
9.						12	1			
10.						50	5			
11.						30	40	6	2,000	439
12.	180	44	1	100	9		20	38	3	5,335
13.							20	25	14	964
14.							20	23	12	800
15.							40	13		40,000
16.										75,000
17.										40,000
18.										1,000
19.	160	5	1			21	10	26	17	816
20.						15	10			250
21.						4	7			250
22.						16	5			15
23.	160	7	1							41
24.										75
25.										20
26.	160	19	1			20	36	20	15	50
27.						19		20		30
28.										100
29.										8,000
30.	160	31	1	55	6		20	26	2	4,000
31.	200	17	1	160	20		30	25	9	5,140
32.										1,033
33.	180	21	2	175	25					40,000
34.										9,000
35.										19,000
36.										4,286
37.										40,000
38.										54,000
39.	180	21	1	13	4					1,714
40.				3	1					341
41.							30	24		27,500
42.										1,500
43.										800
44.										2,500
45.										800
46.	225	31	1	50	6		30	60	1	180
47.				32	4				5	345
48.										2,171
49.										695
50.										160
51.										14,500
52.										10,000
53.										10,000
54.										21,000
55.										3,000
56.										6,000
57.										1,114
58.										243
59.										384
60.	160	18	1							107
61.										1,500
62.										
63.										
64.										
65.										
66.	200	39	1	110	8		12	76	1	600
67.				36	5		20	17		535
68.										400
69.										317
70.	1			15	2		20	21		2,500
71.				121	16	9	37	9	3	4,000
										2,000
										3,500
										6,000
										12,000
										8,000
										2,000
										3,500
										4,500
										6,000
										25,000
										4,000
										2,000
										3,500
										45,000

|1965|253| 12 |1299|160|534|268|510|660| 31 |139|\$67,585|\$16,724|\$665,975

¹ Conducts Week Day School jointly with Holy Cross Congregation.

SYNODENS PRESTER OG PROFESSORER

Aaberg, O. H. (P. Em.)	Parkland, Wash.
Aanestad, H. (P. Em.)	Sherman, S. Dak.
Anderson, Chr.	Belview, Minn.
Anderson, Einar	321 N. Farwell, Eau Claire, Wis.
Blækkan, I.	Holton, Mich.
Brewer, Elmer	Forest City, Iowa
Buszin, Walter E., Prof., Bethany Lutheran College	Mankato, Minn.
Dale, Morris	Scarville, Iowa
Faye, C. U.	Station A, Champaign, Ill.
Forseth, P. C.	Suttons Bay, Mich.
Guldberg, G.	Suttons Bay, Mich.
Gullerud, O. M.	R. 3, St. Peter, Minn.
Gullixson, G. A.	2219 W. North Ave., Chicago, Ill.
Guttebø, K. L. (P. Em.)	5340 Belle Plain Ave., Chicago, Ill.
Guttebø, L. S.	R. 2, Deerfield, Wis.
Hansen, Emil	Mayville, N. Dak.
Harstad, Adolph	Thornton, Iowa
Harstad, B. (P. Em.)	Box 141, Parkland, Wash.
Harstad, O., Prof., Bethany Luth. College, Mankato, Minn.	
Haugen, Thos. A.	Princeton, Minn.
Hendricks, John	1101 14th Ave. S. E., Minneapolis, Minn.
Hovde, B. (P. Em.)	Glenwood, Minn.
Ingebritson, H.	R. 1, Lake Mills, Iowa
Jensen, L. P. (P. Em.), 106 Concordia College Place	
	Fort Wayne, Ind.
Lee, S. E.	3955 York Ave., Robbinsdale, Minn.
Levorson, Oscar, Prof., Dr. Martin Luther College	
	New Ulm, Minn.
Lillegard, Geo. O., 14 Kingsboro Park, Jamaica Plain, Mass.	
Madson, N. A.	R. 1, Princeton, Minn.
Moldstad, C. A.	916 31st Ave. N., Minneapolis, Minn.
Moldstad, J. A.	1701 N. Tripp Ave., Chicago, Ill.
Møller, G. E.	Hartland, Minn.
Mommsen, M. F.	Parkland, Wash.
Nativig, Alvin, Prof., Bethany Luth. College, Mankato, Minn.	
Neseth, G. P.	R. 1, Box 95, Clearbrook, Minn.
Olsen, H. M.	Madison, Wis.
Onstad, E. J., Prof., Bethany Luth. College, Mankato, Minn.	
Petersen, J. A.	Scarville, Iowa
Peterson, C. N.	Fertile, Minn.
Preus, H. A.	Calmar, Iowa
Quill, C. J.	701 Bridge St., Albert Lea, Minn.
Runholt, J. R.	Ulen, Minn.

- Sande, Stephen.....Hartland, Minn.
Strand, Ahlert.....2207 W. 6th St., Duluth, Minn.
Strand, J. J. ....5916 Rice St., Chicago, Ill.
Theiste, Hans A. ....Forsyth, Mont.
Thoen, J. E. ....R. 3, Amherst Jct., Wis.
Tjernagel, H. M. ....R. 2, Lawler, Iowa
Torgerson, A. J. ....R. 3, Northwood, Iowa
Unseth, J. B. ....Waterville, Iowa
Waller, M. C. ....1031 Grand Ave. E., Eau Claire, Wis.
Widvey, P. A. (P. Em.).....Prairie Farm, Wis.
Wiese, M. Fr. (P. Em.).....Cambridge, Wis.
Ylvisaker, E. ....21 Farwell, Madison, Wis.
Ylvisaker, Paul .....Thompson, Iowa
Ylvisaker, S. C. ....13 S. Hancock St., Madison, Wis.
-

Indhold.

	Side
Synodens ordning og medlemmer.	
Staaende medlemmer	3
Repræsentanter	3
Optagne i Synoden.....	4
Aabningsprædiken af pastor G. A. Gullixson.....	7
Formandens synodaltale	10
Læreforhandlinger.	
Helliggjørelsen, af pastor D. M. Gullerud.....	22
Luther's Small Catechism.....	36
Its Historical Origin and Occasion, Rev. John Hendricks	36
Introduction to the Study of the Catechism, Rev. E. Ylvisaker	42
The Contents of the Catechism, Rev. Paul Ylvisaker...	44
The Right Use of the Catechism, Rev. J. B. Unseth...	47
Førretningsfager.	
Indberetninger	54
Regnsfaberne	60
Arbeidskomiteer under mødet.....	66
Komiteindstillinger behandlede og antagne.....	67
Staaende komiteer	75
Diverse fager	79
Parochial Reports for 1928.....	82
Adresseer paa Synodens prester og professorer.....	84

I vor boghandel faaes

Ev. Luth. Folkekalender for 1919, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929 @	10c
Synodalberetningen for 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1926, 1927, 1928 @	25c
Hvad gjælder det?	10c
Dr. Stub før og mit	10c
Redegjørelse	5c
Hvorfor Den Norske Synode ikke kan være med paa forening gen med opgjør som basis	10c
Hvad var den gamle Norske Synodes stilling i lære og praksis?	10c
Synodalforsamling	10c
Udkast til menighedskonstitution	7c
Tilbage til Skriften	20c
Konkordiebogen	\$2.00
Dr. Korens samlede skrifter i IV bind	\$2.25
Walther's postille	\$1.75
Luthers kristelige betragtninger for hver dag i aaret	\$1.50
Unionism, by Prof. Pieper	10c
The Austin Agreement	5c
The Doctrinal Position of the Norwegian Synod	7c
Pioneer Days, by B. Harstad	25c

"Evangelisk Lutherst Tidende" udkommer paa norsk anden hver uge og kostet \$1.00 aaret. "Lutheran Sentinel" udkommer paa engelsk anden hver uge og kostet \$1.00 aaret. Begge blade holdt af samme person kostet \$1.50 aaret. De kan bestilles hos pastor H. A. Preus, Calmar, Iowa, eller hos Synodens prester.

Hvilken som helst bog i handelen kan faaes i vor boghandel.

The Lutheran Synod Book Co.

1101---14th Ave. S. E.

Minneapolis, Minn.